

IŠ
AUKŠTYBIŲ
ŽYDROS
GILUMOS

Vilniaus Pilaitės gyventojų ir jų bičiulių kūryba

Pilaitės „Poezijos pavasaris’2013“
skiriamas

Dariaus ir Girėno skrydžio *Lituanica* per Atlantą
80-osioms metinėms

Pilaitės bendruomenė
Vilnius 2013

UDK 821.172-1(082)
Iš-01

Knygos sumanytoja Pilaitės bendruomenė

Sudarė Angelė Šarlauskienė

Iš aukštybių žydros gilumos

Leidinys išleistas iš 2 % fizinių asmenų
pajamų ir asmeninių lėšų

Dėkojame už papildomą finansinę paramą
leidiniui išleisti:

Pauliui Saudargui

ISBN 978-609-95075-8-3 © Pilaitės bendruomenė, 2013
© Pratarmė, Angelė Šarlauskienė,
2013

PRATARMĖ

Poezijos pavasariai Pilaitėje turi savo priešistorę. 2002 metų birželio 6 d. Sudervėlės upelio slėnyje vyko protesto koncertas. Jis buvo skirtas Pilaitės miško išsaugojimui, kuomet norėta jį išskirtus įrengti golfo aikštynus. Tokia bendra Pilaitės, Karoliniškių ir Buivydžiškių gyventojų protesto akcija buvo gausiai palaikoma sostinės menininkų, poetų, inteligentų. Žiniasklaida tai pavadino Dainuojančia revoliucija. Buvo tikimasi antrosios Sąjūdžio bangos. Netrukus įsikūrusi visuomeninė gyventojų organizacija „Pilaitės bendruomenė“, siekdama savo aplinkoje įtvirtinti nuo 1965 metų Lietuvoje Rašytojų sąjungos iniciatyva gyvuojančią eiliuoto žodžio sklaidą – poezijos pavasarius: vieną iš įspūdingesnių renginių, 2003 metų pavasarį į Pilaitės mišką pirmą kartą pakvietė savuosius ir kūrėjus iš svetur paskaityti eilių. Tokie renginiai pasidarė kaspavasariniai. Kiekvienas jų yra teminis: rezonuoja su metų aktualijomis, įsimintinomis datomis. Nuo 2004 metų jiems pagyvinti ir įprasminti pradėtas leisti šio sostinės daugiabučių rajono gyventojų eilėraščių ir miniatiūrų rinkinys. Jis 2004-2007 metais pasirodė „Pilaitės giesmininkų“ pavadinimu. Pilaitėje plačiau į poezijos pavasarius įsijungiant eiles rašantiesiems ir iš kaimyninių sostinės rajonų, 2008 metais išleistas bendras pilaitiškių ir jų bičiulių poezijos rinkinys „Skamba žodžiai prie Ažuolo seno“. Vėliau pasirodė ir kiti tokie leidiniai: 2009 metais – Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti: „Lietuva! Tavo vardas mano širdy“, 2010 metais – „Mes vienos girios medžiai“ dedikuotas Naujam Lietuvos vardo tūkstantmečiui ir Iškirstiems ir Neiškirstiems Lietuvos medžiams. 2011 metais rinktinė „Naktis pražydusi diena“ skirta gynusiems ir ginantiems šventus Laisvės iškovojimus, 2012 metais – „Be tavęs aš paukštis besparnis“ – pašvęsta poeto Maironio 150-osioms gimimo metinėms ir visiems širdyje dainuojantiems „Lietuva brangi“. Šis metų leidinys skiriamas vienuoliktajam poezijos pavasariui Pilaitėje. Jis dedikuojamas Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio „Lituanica“ per Atlantą 80-osioms metinėms. Mūsų krašte Poezijos pavasaris jau 49-asis.

DARIAUS IR GIRĖNO TESTAMENTAS. Galima pastebėti nemažai pačių įvairiausių renginių, iniciatyvų Lietuvos autoritetui visame pasaulyje didinti ir jos vardui garsinti, kurių užderėjo po nepriklausomos valstybės 1990 metais atkūrimo paskelbimo. Sveikintina, kad tarp daugybės 2013 metais numatytų pažymėti reikšmingų datų ir įvykių dėmesio sulaukė ir S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą 80-osios sukaktuvės. Lietuvos valstybingumo atkūrimo pačioje pradžioje – 1993-iaisiais – 60-ųjų metinių proga prisimintas šis ypatingo atgarsio sulaukęs tarpukariu, bet ir sovietmečiu nepamirštas tragiškas, bet herojiškas įvykis. Stepono Dariaus ir

Stasio Girėno, dviejų į JAV emigravusių lietuvių lakūnų 1933-ųjų metų skrydis į Lietuvą jų pačių patobulintu nebe nauju ir ilgesniems atstumams nepritaikytu lėktuvėliu „Lituanica“ per netikėtomis oro permainomis pasižymintį Atlanto vandenyną be būtinų navigacijai ir oro prognozei pasitiksinti modernių priemonių, siekiant didesnio nuotolio be nutūpimo rezultato ir tuo pačiu Lietuvos vardo visame pasaulyje pagarsinimo, vertintas pačiais įvairiausiais rakursais. Tuo metu šių lakūnų pasiektas rezultatas buvo antrasis pasaulyje, vienas tiksliausių aviacijos istorijoje ir atvėręs oro pašto tarp Amerikos ir Europos žemyn perspektyvą. Dalia Tarailienė – pilaitiškė, poetė, visuomenės veikėja, viena iš uolesnių Lietuvos valstybingumo de facto įvirtintojų-pionierių, 1993-aisiais metais rašė dienraštyje „Respublika“: „Prieš 60 metų į atgimstančią Tėvynę Lietuvą skubėjo du drąsūs arai, du bebaimiai tautos sūnūs, jos garbei atlikdami žygdarbį ir aukodami gyvybes. Be išskaičiavimų, neieškodami naudos sau. Šaukiami ilgesingos meilės gimtinei. Tokie jie ir liko: amžinai jauni, be galo drąsūs ir ryžtingi, – kelrodė žvaigždė grįžtantiems į Lietuvą <...>. Dalia Tarailienė šiame laikraštyje taip pat dalinosi savo prisiminimais iš tų ideologiškai gūdžių sovietinės okupacijos laikų, kai viskas, kas buvo susiję su Nepriklausoma tarpukario Lietuva ją išaukštinančia dvasia buvo tabu: „Namuose dažnai girdėjome pasakojimus apie narsiuosius didvyrius. Atsargiai šluostydama dulkes, galėdavau prisiliesti prie švininės jų skulptūrėlės, o pasislėpusi, godžiai vartydavau knygelę apie Dariaus ir Girėno žygdarbį (viešai laikyti tokias knygas buvo nepatartina). Dingo lakūnų ekspozicija iš Kauno karo muziejaus, vieną naktį buvo pakeista lentelė su gatvės pavadinimu ir palaipsniui didvyrių vardai nyko iš oficialios atminties. Bet širdies atmintyje liko. Ir sąžinėje taip pat grupelė Lietuvos vyrų išdrįso Maskvoje aukštų Kremliaus ponų paklausti, ar žino, kad lietuviai Darius ir Girėnas – tautos didvyriai, kaip rusams Jurijus Dolgorukis ar Aleksandras Nevskis, o ne pagarbos neverti avantiūristai... Tai kas, kad sugrįžusiems iš Maskvos jiems buvo skirtas namų areštas, bet netrukus, 1964 m. vasarą, kažkas „atsitiktinai“ atrado karstus su lakūnų palaikais, ir po daugybės tylos metų apie didvyrius prabilo spauda ir radijas. O palaikų ir perlaidojimo iškilmės vyko viešai ir vis dėlto labai slėpingai. Toks buvo dar vienas grįžimas į Lietuvą – Dariaus ir Girėno bei mūsų visų. Kaip dažnai mes grįžtame į Lietuvą..“. 1993-aisiais metais visa tai buvo labai aktualu ir svarbu, kuomet nuo Lietuvos nepriklausomybės akto paskelbimo buvo praėję vos du metai. Dabar nuo tokio D. Tarailienės rašinio „Respublikoje“ praėjo dvidešimt metų. Tenka apgailestauti, kad daugelis iš Lietuvos, į kurią kaip nepriklausomą ir laisvą

sugrįžinėjo iš visų pasaulio kampelių, juose dažniausia ne savo valia atsidūrę, arba po Kovo 11-osios akto 1990 metais paskelbimo turėdami teisingesnio ir nedvideidiško gyvenimo savo Tėvų žemėje iliuzijų, šiuo metu dėl ekonominių, socialinių, o kartais net politinių ir kultūrinių priežasčių išvyko, išvyksta svetur ir vargiai besugrįš atgalios. Peršasi retorinis klausimas: Kiek ta mūsų Nepriklausomybė yra Nepriklausomybė, jei Lietuvoje gimę ir augę žmonės priversti iš jos masiškai emigruoti? Tad S. Dariaus ir S. Girėno skrydis per Atlantą 1933-aisiais metais, kai Europoje pradėjo įsigalėti rudasis maras – fašizmas, apie kurio kylančią grėsmę Europos tautoms ne kartą užsiminė tarpukario Nepriklausomos Lietuvos vyriausybė ir dėl to iš kai kurių buvo sulaukusi net ekonominių sankcijų, išties buvo gražus ketinimas pagarsinti pasauliui savo Nepriklausomos Tėvynės vardą skrydžio per Atlantą, reikalaujančio ypatingo ryžto, puikais inžinierinio sumanumo, gerų navigacijos įgūdžių pačiomis ekstremaliausiomis gamtinėmis sąlygomis, būdu, prilygo žygdarbiui ir Lietuvos žmonės tai tinkamai įvertino. Jie neleido šio S. Dariaus ir S. Girėno žygdarbio užmiršti net jų pačių darymo beveidžiais plačiosios tarybinės tėvynės be adreso, – TSRS – , piliečiais metu. 1933 metais liepos 17-ąją (skrydžiui pasirinktas lietuvių pergalės Žalgirio mūšyje prieš kryžininkus laikas) susirinko žmonių minios ir laukė „Lituanicos“ (reiškiančio „lietuviybė“ – taip pavadinintas lėktuvėlis vardan jos išsaugojimo ir puoselėjimo) sėkmingo nusileidimo Aleksoto oro uoste prie Kauno, bet nesulaukė. Nesulaukė iš „Lituanicos“ išlipančių ir maloniai besišypsančių savo tautos didvyrių. Tokiais jie visam laikui pasiliko nuotraukoje, įamžintoje prieš išskrendant iš Niujorko į Kauną. Visiškai netoli Lietuvos, dabartinėse Lenkijos žemėse (tuomet buvo vokiečių teritorija) S. Dariaus ir S. Girėno pilotuojamas lėktuvas „Lituanica“ sudužo. Iki šiol nežinomos tikslios šios katastrofos priežastys. Liko S. Dariaus ir S. Girėno pasirašytas Testamentas. Jis Lietuvai ir patriotiškai nusiteikusiems visiems jos piliečiams gali būti kelrode žvaigždė. Šis testamentas kaip niekada aktualus šiuo metu, kai būti tikru Lietuvos patriotu, piliečiu ne tik nebemadinga, bet ir nesaugu. Be to, būtų labai liūdna greitai laiku nebematyti S. Dariaus ir S. Girėno atvaizdų ir ant visuotinai Lietuvos valstybingumą atkurti ir Nepriklausomybę nutarusios šventai saugoti šalies 10 litų banknotų. Tokia galimybė egzistuoja. Regis, labai greitai pamirštama, kokia kaina daugeliui kainavo Lietuvos valstybingumo atkūrimas?! Kiek žmonių ženkliai saugesnį ir patogesnį gyvenimą sovietmečiu išmainė į stiprų norą savarankiškai tvarkytis krauju aplaistytoje savo protėvių žemėje?! Skubama pamiršti, kas yra

Nepriklausomybė? Laisvė? Valstybingumas? O jie tai – nepraskolinta teritorija, nuosavi pinigai ir sava kalba. Tad S. Dariaus ir S. Girėno paliktas Testamentas Laisvę branginantiems ir Nepriklausomos valstybės vertybes puoselejantiems žmonėms aktualus ir šiandien. Testamentas išspausdintas ant galinio šio eilių ir miniatiūrų rinkinio viršelio. Leidinyje taip pat yra eilių ir miniatiūrų skirtų Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą herojiškumui priminti ir įprasminti.

Vietoje epigrafo pasirenkamas labiausiai su Pilaitės poezijos pavasario tema rezonuojantis eilėraštis. Šį kartą jis priklauso tarp Pilaitės bičiulių debiutuojančios karoliniškietės **Stasės Dzenuškaitės** plunksnai. Ji kilusi iš Šeduvos. Buvo politinė Mordovijos lagerių kalinė. Studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. Dirbo Kuršėnų vaikų namuose. Apgynė mokslinį darbą pedagogikos srityje. Po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo, dėstė Vilniaus edukologijos universitete krikščioniškąją pedagogiką. Yra ne vienos mokslinės studijos autorė ir bendraautorė. 2007-2012 metais pasirodė keturios S. Dzenuškaitės eilėraščių knygos: „Šaukia balti krantai“, „Viešpaties rankose“, „Kokios spalvos ilgesys?“, „Gulbės parskrido“.

Pilaitės gyventojų ir jų bičiulių kūryba. Šis leidinys ne daug kuo skiriasi nuo ankstesniųjų. Jame vėl mes su savo pakylėtomis būties išvalgomis ir tikrų idealų paieškomis. Žavi ir stebina amžinasis žmogaus polėkis kurti, pastebėti ir atrasti, visa tai savaip išreikšti, įprasminti ir visu tuo su kitais pasidalinti.

Šių metų leidinyje iš jaunųjų kūrėjų – moksleivių – debiutuoja Krikščionių mokyklos Pilaitėje septintokai: **Neringa Balčiūnaitė, Mykolas Dičius, Domantas Nenartavičius**; šeštokės: **Liepa Gaidelytė, Emilija Karosaitė, Dominyka Markevičiūtė, Saulė Pranskaitytė**. Po neilgos pertraukos vėl savo eilių pateikė šios mokyklos mokiniai: septintokai – **Matas Jonaitis ir Gintarė Sprauniūtė**.

Tęsiame 2010 metų leidinyje debiutavusios Pilaitės gimnazijos pirmokės **Justės Burokaitės** kūrybą.

Debiutuoja sesės **Kondrotaitės: Julija** – Pilaitės Martyno Mažvydo progimnazijos šeštokė ir **Eglė**, baigusi Vilniaus Gedimino technikos universitetą, studijas tęsianti Austrijoje Insbruko universitete.

Po metų pertraukos eilių pateikė Pilaitės gimnazijos ketvirtos klasės moksleivė **Aušra Abraitytė**, debiutavusi 2011 metų leidinyje.

Vėl besimokant vidurinėje mokykloje gimusia kūryba pamalonino iš Šiaulių kilusi eilavimo laureatė **Angelės Jonaitytė**. Anksčiau jos eilės publikuotos Šiaulių miesto laikraštyje.

Toliau publikuojame buvusio Pilaitės vidurinės mokyklos absolvento **Aleksandro Bubnio** poetinės kūrybos (jis rašo ir apsakymus), kuri retsykliais paviešinama ir interneto svetainėje [www. rašyk.lt](http://www.rašyk.lt), pristatymą.

Vėl kūrybingi bardai. Tešiamie bardų (bardas – dažniausiai poetas, kompozitorius ir atlikėjas viename asmenyje: pagal savo eiles kuriantis muziką ar jas dainuojantis žmogus) eilių pristatymą. Tai lituanisto, žurnalisto ir poeto **Alberto Antanavičiaus**, kuris vadinamas lietuviškuoju Šekspyru (šis jo kūrybinis vardas siejasi su bytninkų ir hipių poetų era Lietuvoje), ir kurio eilėms be jo muziką kuria ir profesionalai, kūryba. Yra pasirodęs ne vienas muzikinis albumas, kuriame A. Antanavičius atlieka savo eiles pagal savo sukurtą muziką. Jo kūryba gausiai publikuota visuose ankstesniuose poezijos pavasariams Pilaitėje skirtuose leidiniuose.

Tešiamie Pilaitėje gyvenančios ir kuriančios paties garbiausio amžiaus tarp šio leidinio autorių **Irenos Maculevič**, gimusios 1923 metais Latvijoje, prie Daugpilio, dirbusios vokiečių kalbos mokytoja, eilių lenkų ir rusų kalbomis pristatymą. Ši bardė kuria nuo jaunystės. Jos eiles spausdino Daugpilio miesto laikraštis. Paskutiniųjų metų I. Maciulevič eilės dažniausia religijos, amžinųjų vertybių motyvais, bet nesvetimas ir gamtos poetinis išaukštinimas. Neretai šios autorės eilės tampa giesmėmis pagal jos pačios sukurtą muziką vargonams, kurias pati atlieka dainuodama ir grodama. Irena Maciulevič virš dešimt metų vargonavo keliose katalikiškose bažnytelėse.

Rasa Dykinaitė taip pat bardė. Ji studijavo lituanistiką. Dabar kinologė. Nuo mokyklos suolo rašo eiles. Pati joms kuria muziką. Savo kūrybą šiame leidinyje pristato šeštą kartą.

Po ilgesnės pertraukos eilių pateikė **Vanda Marcinkevičiūtė-Pipirienė**. Ji kuria nuo mokyklos laikų. Kūryba spausdinta Zarasų rajono spaudoje.

Debiutuota plačiau neprisistačiusi **Jurgita Pašvenskienė**. Vienas jos eilėraščių skirtas ir Lituanikos skrydžiui.

Vėl eilių pateikė **Asta Bagdžiūnaitė**, baigusi magistrantūrą Vilniaus universitete ir dirbanti makroekonomiste banke. Ji kartais savo kūryba pasidalina interneto svetainėje www. rašyk.lt.

Savo miniatiūromis ir toliau džiugina Martyno Mažvydo mokyklos absolventė **Laura Bajorskytė**, studijuojanti ISM Vadybos ir verslo universitete. Jos mokyklos laikų miniatiūros skelbtos 2006-2009 metų „Pilaitės giemininkų“ leidiniuose.

Kiekvienam pavasariui naujų eilių sukuria ir į Pilaitės kultūrinį gyvenimą aktyviai įsijungusi 1997 metais parvykusi į Lietuvą gyventi politinė kalinė **Karolina Biekšaitė-Jezerska**. Ji eiles kūrė ir tremtyje, ir svečioje šalyje –

Ukrainoje, kurioje ilgai po tremties gyveno. Nepadeda plunksnos į šalį ir Lietuvoje gyvendama. 2009 metais Pilaitės bendruomenės iniciatyva 85-čio proga išleista Karolinos Biekšaitės-Jezerskos kūrybos rinktinė „Žodis Lietuva sieloje ir lūpose“. Ją pilaitiškiams teatralizuotai pristatė Pilaitės liaudies teatras.

Praejusiais metais leidinyje poetinėmis miniatiūromis apie gamtą debiutavusi pilaitiške žurnalistė **Daiva Červokienė** ši kartą dalinasi eilėmis.

Ingrida Narbutaitė (Čepatienė) gimė Vilniuje, gyveno Telšiuose. Studijavo vadybą ir žurnalistiką. Jos poetinės kūrybos pradžia siejasi su nesudėtingais ketureiliais prie savo ranka paauglystėje pieštų herojų. Vėliau sekė eiliuoti laišškai draugams, o netrukus eilės publikuojamos laikraštyje „Nenuorama“. 1997 metais pasirodė pirmoji eilėraščių knyga „Pasiklydimai“, o 2012 metų pabaigoje – antroji eilėraščių knyga „Gyvenimas daugiau nei žodis“. Jos eilėraščiai nuo 2004 metų publikuojami Pilaitės poezijos pavasariams skirtuose leidiniuose, keletas jau virto dainomis.

Į leidinį vėl įtraukti rašytojos **Onetos Lunskaivos** poetiniai kūrinių.

Tęsiame pensininkės felčerės **Danutės Makuškienės** eilių skelbimą.

Vėl savo eilėmis džiugina Martyno Mažvydo progimnazijos lituanistė **Genė Astrauskaitė-Remeikienė**. Jos eilės publikuotos leidinyje „Po baltu angelo sparnu“ ir motinoms skirtame eilėraščių rinkinyje.

Vėl kūrybos sulaukta iš **Mindaugo Peleckio** – poeto, eseisto, vertėjo, muzikos tyrinėtojo, kultūrinio portalo www.radikaliamai.lt iniciatoriaus ir redaktoriaus. Jis gimė 1975 metais Šiauliuose, 1999 metais Vilniaus Universitete baigė žurnalistikos magistro studijas. Pirmieji eilėraščiai publikuoti 1984 metais. Yra aštuonių poezijos, miniatiūrų, fantastikos ir pažintinių knygų (1990-2011 metais) autorius. Nuo 2008 metų – Lietuvos Rašytojų sąjungos narys. Pilaitės poezijos pavasariui skirtame leidinyje debiutavo 2009 metais.

Toliau publikuojame iš pašaukimo Vilniaus universiteto bibliotekoje dirbančios **Lidos Tamulevičienės** eiles. Ji pradėjo kurti pradinėse klasėse. Eilės skelbtos mokyklos sienlaikraštyje, spausdinamos Vilniaus universiteto Chemijos fakulteto laikraštyje „Acetonas“.

2007 metais net dviem rinkiniais pasirodė visuomenės veikėjos, germanistės, pedagogės **Dalios Tarailienės** kūryba. Ji pradėjo kurti studijuodama Vilniaus universitete. Eilės publikuotos įvairiuose leidiniuose („Jaunimo gretos“, „Moksleivis“, „Atgimimas“, „Respublika“), taip pat ankstesniuose „Pilaitės giesmininkų“ rinkiniuose. Ši kartą jos eilės išskirtinai Dariaus ir Girėno skrydžio „Lituanica“ herojiškumui įprasminti.

Vėl eilių pateikė žurnalistas, rašytojas, keletu romanų, apsakymų rinktinės ir eilėraščių knygos „Vakarinio dangaus pakraštys“ (2010 metai) autorius **Algirdas Vaseris**.

Su liūdesiu prisimename 2013 metų pavasario pradžioje į Amžinybę išėjusią **Oną Danutę Žilienę**: pilaitiškę, bendruomenininkę, šio leidinio bendrą autorę ir finansinę rėmėją.

Pilaitės bičiulių kūryba. Nuo 2008 metų Pilaitės poezijos pavasariams skirtuose leidiniuose pradėta publikuoti ir jos bičiulių kūryba. Gausėja ir įvairėja eiles rašančių Pilaitės bičiulių ratas. Šiam pavasariui jis ypatingai užderėjo. Debiutuoja anksčiau niekur kūrybos nepublikavusi **Jurgita Ivanovienė** iš Karoliniškių. Ji eiliuotai prisistato taip: „Esu poetė Jurgita /Tikrai galiu save taip pavadinti. /Jau kelerius metus, kaip niekada /Mintis eiliuota vejas mintį. /Nespėju jų išliet ant popierinių lapų. /Mano galvoj jos sukasi verpetais. /Ar džingiesiu eilėraščiai alsuoja /Ar bėga, skuba dienos laiko ratais“. Eiliuotai prisistato iš kita poetė iš Karoliniškių. Tai medikė **Jurga Jurgulienė**: „Esu vanduo /arba banga, /kada pakyla vėjas... /esu beviltiškas ruduo, pavasarį įsimylėjęs... /esu ugnis ir juodas židinyš, /kada tamsi naktis už lango, /esu maža, maža vinis beribėje visatoje /Kūrėjo rankoje..“. Pirmą kartą eilių sulaukta ir iš Grigiškėse gyvenančios, bibliotekoje dirbančios **Irenos Petrauskaitės**, gimusios prie Lazdijų, augusios ir bendro lavinimo mokslus krintusios Druskininkuose. Išėjo jos eilėraščių knyga „Esu“.

Antrą kartą eilių pateikia ir karoliniškietis **Vincas Červokas**, kilęs iš Kudonių kaimo (Žiezmarių valsčius). Pagal išsilavinimą miškininkas, visą gyvenimą dirbęs šioje srityje ir daug dėmesio skyręs gamtosaugai. Keletu knygų ir virš šimto straipsnių autorius. Rašo eilėraščius įvairiausiomis progomis. Išleistas jo poezijos rinkinys „Ten, kur gimtinėj ošia pušys šilo“.

Antrą kartą eilių pateikė ir karoliniškietė **Judita Ožeraitytė-Stankevičienė**, gimusi Raseiniuose. Iš pradžių įgijo medicinos sesers specialybę. Vėliau Vilniaus pedagoginiame institute studijavo ikimokyklinę pedagogiką ir psichologiją. Kuria nuo vaikystės. Besimokant vidurinėje mokykloje, keletas jos eilėraščių buvo išspausdinta rajoniniame laikraštyje. Nemažai eilėraščių įkvėpė bendravimas su vaikais. Dalis jų publikuota rinkiniuose: „Sveika, šalie Kalėdų“, „Vaikų abėcėlė“, „Kur karaliai miega“, „Po motulės sparneliu“, „Drugelių vasaros sapnai“, kurie pasirodė 2010 metais. Skelbiami eilėraščiai iš spaudai ruošiamo leidinio „Kalbos dvasia“.

Prie karoliniškietėlių būrio pirmą kartą prisijungia **Aistė Meidutė** iš Justiniškių, gimusi Utenoje, Vilniaus universitete studijuojanti lietuvių ir

italų kalbas. Jos kūryba spausdinta žurnale „Kultūros barai“, Utenos krašto spaudoje, literatų klubo „Verdenė“ almanachuose.

Trečių kartą eilių pateikia **Paulius Saudargas** – į Lietuvos Seimą pilaitiškių rinktas kandidatas, dažnas Poezijos pavasarių šiame sostinės rajone dalyvis. Štai kokie jo paties žodžiai apie į kūrybą vedančius kelius: „Gyvenimas netikėtai vis atveria duris į visiškai skirtingus kelius. Nuo fizikos iki politikos, nuo politikos iki poezijos. Sustoti negalima – reikia eiti pirmyn, priimant viską su pagarba, atiduodant viską ką gali be gailėsčio“. Jo eilės taip pat išspausdintos 2000-ojo pavasario poezijos almanache „Ten, Sidabro Vingy“ bei periodinėje spaudoje.

Jaunius Mirnabalis prie Kernavės kuriantis profesionalus dailininkas eiluoja nuo jaunystės. Eilės publikuotos laikraščiuose „Šiaurės Atėnai“, „Širvintų kraštas“, žurnale „Kariūnas“, atsiminimų knygoje. Netolimoje ateityje turėtų pasirodyti jo paties akvarelėmis iliustruota poezijos knyga „Einu spalvų eiliuotais raštais“

Dėkingi atsiliepusiems į kvietimą pateikti savo kūrybą ir šių metų Pilaitės poezijos pavasariui skirtam leidiniui.

Poezijos paukštė kviečiama vienuoliktą kartą nutūpti Pilaitės miške prie svetingų **Živilės ir Vytauto Dabriškų** namų.

dr. Angelė Šarlauskienė, Pilaitės kronikininkė

*

Vietoj epigrafo

T e b e s k r e n d a

Jie

(Dariui ir Girėnui)

*

Pakelkit akis.
Pakelkit širdį.
Gal išvysim
beribėse erdvėse
žvaigždes pranokstantį
šviesos blyksnį?
Tai – tebeskrenda jie
gražūs
jauni
nežuvę
nemirtingi.
Tebeskrenda jie
nugalėję vandenyną
audras
mirtį.
Skrenda jie
ant meilės sparnų
į tave ir mane.
Skrenda jie –
į mūsų širdis.
Kad mummyse Tėvynė
nemirtų.
Kad laisvės varpas
netiltų.
Tebeskrenda jie
į tikrąją savo Tėvynę –
į tave ir mane
į mūsų širdis.

Stasė DZENUŠKAITĖ

In memoriam

Danutė Ona ŽILIENĖ
(1936 06 11 – 2013 03 23)

„Dovanokime vaikams meilę, pasitikėjimą, pagarbą, puoselėkime dėkingumą, ir jie, suvešėję žmoguje, grįš atgal kitiems.“

(Danutė Žilienė)

2013 metais kovo 23 d. anapilin išėjo pilaitiškė, žinoma mokslininkė, pedagogė, visuomenės veikėja, daugelio knygų ir straipsnių autorė, redaktorė, Valdorfo pedagogikos Lietuvoje pradininkė ir humanistinės pedagogikos skleidėja, „Lietuvos valsčių“ serijos autorė, socialinių mokslų dr. Danutė Ona Žilienė. Vieniems ji buvo mokytoja, antriems – patarėja, tretiems – draugė, nuoširdžiai domėjusis kitų problemomis ir nusiteikusi padėti. Danutė Ona Žilienė apsigynė daktaro laipsnį tema „Apsakymo mokymas vidurinėje mokykloje“, parašė 8 knygas, 50 metodinių-mokslinių straipsnių, redagavo daugiau nei 40 leidinių, skaitė paskaitas mokytojams ir studentams. Ji į Lietuvą parvežė pirmuosius Valdorfo pedagogikos daigus. 1993 metais jos iniciatyva įkurtas Lietuvos Valdorfo pedagogikos centras, daug jos jėgų pareikalavo ugdymo programų paruošimas bei kompromisų ieškojimas, kad būtų leista dirbti pagal Valdorfo mokyklų programas Lietuvoje. Minint Lietuvos Valdorfo pedagogikos centro dvidešimtmetį teko atsisveikinti su šios pedagogikos pradininke, puoselėtoja bei skleidėja šalyje Danute Ona Žilienne, kuri dažnai lankėsi savo gimtinėje Semeliškėse, brangino šio krašto žmones, tradicijas. Meilę joms ir savo tėviškei įskiepijo ir dukrai Daivai Červokienei, kuri, ne be Mamos palaikymo, tapo žurnaliste, ėmėsi leisti knygas, rengti monografiją apie Semeliškių valsčių. Danutė Žilienė mielai savo mintimis ir išvalgomis dalinosi su Pilaitės mikrorajono gyventojais, jos kūryba spausdinta ir 2009/2010 metų „Pilaitės giesmininkų“ leidiniuose, kurių leidybą ir finansiškai parėmė.

Kelionė į save

Mokykloje mes skaitome Homero „Odisėją“.
Paskui kaip Odisėjas mes ieškom kelio į Itakę,
į savus namus, save.

Tada ir susimąstome: Kaip plaukia mano laivas?

Kokius aš žmones sutikau?

Ką nuveikiau, kad juos sutikčiau?

Už ką esu aš jiems dėkingas?

Kokių išbandymų patyriau?

Kaip jie atrodo man šiandieną?

ką turėčiau dar nuveikti?

Pilnėjanti apmąstymų taurė mus veda
dieviškumo link.

Einu, kaip moku.

Beje, ne itin sparčiai – lietuviškasis atsargumas stabdo.

Ir tėvo, vidurio politikos gerbėjo, genai.

Bet vienas kitas žingsnis žengtas.

Kas toliau? Matysim.

O laivas plaukia.

Kad tiktai Poseidonas vėjų nepaleistų,
šie įtūžę laivo neapverstų.

Ona Danutė ŽILINĖ

MOKSLEIVIŲ KŪRYBA

Aušra ABRAITYTĖ (Gimnazijos antrokė)

*Gyvenimas lankstė mūs kūnus,
Išstatė jausmus, svajones.
O mes abejingi ir ūmūs
Vis miname pykčio gatves.
Būna, laimę sugriauname patys.
Dar likimas – beribis dangus
Kartais kerta it žaibas bežadis
Bėdos užgula, slegia pečius...*

Pavasario portretas

*Nupieški man gamtos švitimą,
Nutepk pavasario spalvom.
Rutinai skirtą papuošimą,
Naujai pražydusiom dienom.*

*Dangaus mėlynę nutapyki,
Joje parskridusius paukščius.
Pažvelk į aplinką nors sykį,
Nutirpusius vandens krislus.*

*Dažyk teptuką į jaunumą –
Naujus, dar kiek neįprastus dažus.
Paišyk po žalią pumpuriuką,
Atgimstančios gamtos ženklus.*

*Įpink į lapą saulės giją,
Po saule žemę įpaišyk.
„Nėra svarbu, kas jau numirę,
Svarbu, kas jauna“ parašyk.*

Aklumas

*Aš niekad nepamiršiu vaizdo,
Kai saulė kepino bekraštį mūrą.
Ir vėjo genama, lengva it snaigė
Bridau basa per ryto dūmą.*

*Skausmų nepaisiau, netgi laiko,
Kuris kartojo man „skubėk“.
Ražienos tarsi peiliai smeigė,
Galvoj girdėjau „bėk, pabėk..“.*

*Kaitra it jūra užliūliavo,
Šviesa vėl nugrėžė akis.
Nejaugi kaltas tik aklumas,
Užtemdęs krištolo mintis?..*

*Nejaugi! Kaltas vien aklumas,
Užtemdęs krištolo mintis?!*

Justė BUROKAITĖ (Gimnazijos pirmokė) Džiaugsmas

*Gyvenimas lekia,
Ir skuba pirmyn.
Vaikai auga greitai,
Ir žengia tolyn.*

*Visi tik pasensta,
Bet liks amžina,
Ta meilė tikroji,
Tiek metų gyva.*

*Mes pykstam ir verkiam,
Kai būna sunku.*

*O kam gi to reikia?
Šeima juk kartu.*

*Gyventi privalom,
Visi mes drauge,
Net sunkią minutę,
Rast jėgų savyje.*

*Svarbiausia tikėti,
Savim ir savais,
Nevykusią dieną,
Paversti džiaugsmiais.*

*Šypsotis pamačius,
Kačiuką lauke,
Ar maža paukštuką,
Aukštai danguje.*

*Šypsotis, nes šypsena,
Teikia džiaugsmus.
Gyvenam mes kartą,
Branginkim savus!*

Gyvenimo keliai

*Gyvenimas geras,
Kai mylime jį.
Ir nepasiduodam,
Sunkiausiam kely.*

*Kai tikime tuo,
Kuo norim tikėti,
Ir net ašarėlei
Neleidžiam riedėti.*

*Kai žengiame drąsiai,
Miglotais keliais
Į nežinią gilią,
Kur nieks neateis.*

*Kur nieks nepaguos
Ir neapkabins,
O bėdai ištikus,
Tavęs neramins.*

*Kur tu nežinosi,
Kaip peržengt upes,
Snaigėm aplietas,
Baltąsias gulbes.*

*Sidabru nulietus
Miškelio takus,
Į nežinią vedančius
Briedžio ragus.*

*Tad eidamas tiesiai,
Prieisi namus,
Kur bus tik ramybė,
Taip traukianti mus.*

*Kur saulė žibės
Ir lauks tik tavęs,*

*Po ilgojo kelio,
Atšildys upes...*

Gyvenimas

*Gyvenime metai
Praeina taip greit,
Jog noris sustoti
Ir niekur nebeit.*

*Pajausti akimirką,
Esančią čia,
Ir eiti į priekį,
Taip tyliai slapčia.*

*Kuomet viskas virsta,
Niūriąja gatve,
Gali pasirinkti,
Gal taip, o gal ne.*

*Gali nuspalvoti
Spalvotai dienas
Ir vėl nustatyti
Laimingas minas.*

*Gali pasakyti,
Kaip myli visus.
Nuo to juk pasaulis
Taps žiauriai šviesus!*

*Gali nugalėti,
Visas svajones
Ir peržengt gėlytes,
O gal net upes.*

*Svarbiausia tikėti
Tais, kas tiki tavim,
Ir viską gyvenime
Siekti širdim!!!*

Mamytei

*Mokei pirmo žingsnio
Ir pirmos kalbos.
Niekada netrūko
Meilės, šilumos.*

*Visada padėjai
Esant bėdoje,
Suteikei stiprybės
Mano kelyje.*

*Nors buvau šiurkštoka,
Nelabai gerai,
Dideliam pasauly
Man esi viena.*

*Meilė stipriai žydi
Mano širdyje.
Tu esi brangiausia!
Myliu aš tave!*

Neringa BALČIŪNAITĖ (7 klasė)

Gyvenimo skrydis

*Aš sapnuoju, kad skrendu
Virš padangių mėlynų,
Virš atogrąžų miškų
Aš sapnuoju, kad skrendu.*

*Skrydis mano begalinis.
Aš jame esu eilinis.
Apsistojo ten miškinis,
Nes mano skrydis begalinis.*

*Skrydžio baimės neturiu
Ir vaiduokliais netikiu.
Skrydžio aš nebebijau,
Noriu skristi vis labiau.*

Mykolas DIČIUS (7 klasė)

*Nors Lietuva ne milžinė,
ne galiūnė, ne lyderė,
nors jinai yra maža,
bet pasaulio nepamiršta.*

*Būtų ji visai išnykus,
jei ne sūnūs jos didvyriai
tie, kurie pasiruošę paaukot gyvybę
už Lietuvą tėvynę.*

*Štai ir Lietuvos lakūnai
Darius ir Girėnas buvo,
vandenyną perskrist norėjo,
nebijojo didžiulio vėjo.*

*Bet lemtis lėmė ką kitą,
nelemta buvo jiems pasiekti tikslą...*

Liepa GAIDELYTĖ (6 klasė)

Nutapytas dangus

Atsikėlus ankstų rytą ėjau išvesti į parką savo šuniuką. Dažniausiai ten jį veddavau, kai būdavo rytas, nes vidurdienį parke yra labai karšta, o mano šuniukas to negali pakęsti. Tačiau net jam tas parkas atrodė ypatingas, nes tik ten šuniukas elgdavosi ramiai ir gražiai.

Parke vaikščiojome ilgai, bet labiausiai mano dėmesį patraukė aukštybių žydra giluma. Tuomet atsisėdau ant šalia stovinčio suoliuko ir grožėjausi nuostabiu vaizdu. Dangus buvo nutapytas įvairiaspalviais dažais: violetiniais ir oranžiniais, mėlynais ir rožiniais. Tai buvo keista, nes niekada ryte nesu mačiusi tokio dangaus!

Gilumoje plaukiojo keletas debesų, kurie buvo panašūs į skrendanti nedidelį lėktuvą. Tačiau tas lėktuvas man kažką priminė, nežinau ką. Galbūt Darių ir Girėną. Atsimenu, kai mums pasakojo mokytoja apie juos. Buvo tikrai įdomi jų istorija.

Tada šalia lėktuvo suplasnojo pulkas paukščių, kurie išsklaidė pūkinius debesis. Dar iki šiol prisimenu kokie gražūs tie paukščiai, kai keletą jų lėsinau: dideli, pūkuoti, apvalūs, su gelsva prijuoste ir galvele rausva, o nugarėlė ruda.

Aš visą laiką grožėjausi gamta iki saulėlydžio – tuo nuostabiu, neįprastu dangumi, kuris man priminė apie Dariaus ir Girėno skrydį.

Matas JONAITIS (7 klasė)

Padangių drąsuoliai

*Į dangų pakilo drąsuoliai lietuviai.
Mintim juos lydėjo visa Lietuva.
Atlantą perskrido mūsų lakūnai,
Stebėjos Amerika jujų drąsa.*

*Atgal jų sugrįžtant motinos laukė
Ir sesės ramunių žiedeliais plaukuos.
Deja, nesulaukė, jie žuvo tą rytą
Netoli giminės, kaimynų miškuos.*

Angelė JONAITYTĖ (10 klasė)

*Vakar rankoje –
Pieštukas.
Šiandien rankoje –
Trintukas.
„Kas svarbesnis?“ –
Vėl klaustukas,
O atsakymas mažukas:
Nesvarbus
Nei tas pieštukas,
Nesvarbus
Nei tas trintukas.*

*Keliauju aš rytais
Iš saujos pirštu, –
Ne gyvenu, o stačiai:
„Mirštu“!*

*Tarsi atsikėlus –
Sodais keliavau.
Buvo mano rūmai
Sodais aptverti.
O dabar tik krūmais
Miegui užsklęsti.*

*Ar moki
Tu gražiai kalbėti?! –
Išreikšti žodį savyje?!
Prasmės atodūsius sudėti
Mažutėj savo širdyje?!
Nusvyra garsas be minutės, –
Ištįsta žodis burnoje.
Ir tu teisus
Tylus sustoji
Ant liepto galo danguje.
Sparnai plasnoja, –
Dyzelinas sparnams
Pakilt nepadės.
Suplaukęs į rankas mėnulis
Ant Tavo dieviškos širdies.*

*Mano meilės takas
Buvo ilgas..., ilgas...
Jis netilpo dangiškam sapne.
Žvaigždės šito ilgo sapno
Aplėbė savais šilkais
Sugrįžusia iš jo mane.
Ir ilgai aš ieškau
Sūkuriais po gatves
Mylimo Artojo –
Triūsiančio Žmogaus.
Taip norėtuš,
Kad atgal sugrįžtu –
Prie gimtų arimų
Syvais prisirištų.
Bet Artojas
Jau seniai pamiršęs:*

*Kuo arimai kvepia?..
Kas sėja?.. ir viržis?..*

*Iš paprastų Tėvo žodžių
Tiesa nusileidžia į širdį.
Iš Motinos akių gelmės
Gelmė arimus raiko –
Sodina tiesų žodį
Į šiltą meilės gruntą.
Jame vandens čiurkšlė
Su prakaitu nuo delno mirga
Ir mielas Motinos atodūsis
Praveria aukštas
Dangaus platybes.
O ten suskamba
Gražusis Tėvo žodis –
Ausis manas pasiekia:
„Užėik, –
Čia praeitis tavoji
Dirvas eilėraščių
Apželdina ir
Ateities žiedais išpuošia.
Nuo jų Žemės ir
Dangaus gyvenimas
Pagerėja“.
Pasiklausius tokių
Gražių Tėvo žodžių,
Norisi vilkėti ir vilkėti
Taip pasipuošusį gyvenimą,
Kaip mėgiamiausią rūbą:
Sušildantį žiemą
Ir atvėsinantį vasarą.*

*Ir tu gražus.
Ir tavo eilės gražios.
Nemokam pinigų –
Neturim pinigų.
Nealkstame, netrokštame –
Klone auksiniam gulim.
Gulėsime amžinai –
Mes nuo gimimo gražūs.*

Emilija KAROSAITĖ (6 klasė)

Virš debesų

*Virš debesų gražu,
Viskas matos – nuostabu,
Žemė didelė, bet matosi visa,
Gal tai sapnas, o gal ir ne?*

*Debesys balti užklojo
Baltą žemės skarą,
Kaip gražu – čia iš viršaus,
Kiek pūkuotų debesų!*

*Stebiu spalvotą žemę,
Ji tokia man nuostabi,
Lyg sapne – tokia graži,
Virš debesų juk taip nuostabu...*

Kelias į mokyklą

Kambarys prisipildė minkštos tamsos. Staiga lyg blogą košmarą susapnavęs, kaip pamišęs pradėjo klykti žadintuvas. Jį paglostau ranka ir nuraminu išjungdama. Prie rašomojo stalo išvertusi pilvą, atmetusi petnešas knarkia kuprinė. Ji taip giliai įmigus, kad net nesinori jos žadinti. Šlepetės apsivertė ant kito šono ir bandė pasislėpti kuo giliau po lova. Jos taip pat norėjo dar pamiegoti. Megztinis rankovėmis įsikibo į kėdės atramą ir jį teko jėga išplėšti. Pagaliau apsirengiau.

Lėtai pradėjo busti priešais esantis namas. Jis atmerkė langų akis ir nusižiovavo durimis. Iš jų išlėkė lojantis šuo. Namo langų šviesa geltonomis srovėmis išsipylė į sniegą ir pavirto žėrinčiais deimantais. Žėrinčių snaigių pulkelis susėdo ant kieme stovinčių sūpynių ir šiaurės vėjo genamos ėmė linksmi sūptis.

Lauke mašinos lyg šeiminingo pamiršti šunyčiai žiūrėjo apšalusiomis liūdnomis lempomis ir prašėsi leidžiamos į namus. Krentančios snaigės apklojo kelią, medžius storais baltais patalais, o šiaurės vėjas išdykaudamas nupūtė visus patalus. Supykęs medis pakėlėje bandė sugauti vėją savo plikomis šakomis, kad daugiau jo apklotų nepavogtų. Prie stotelės lėtai, dejuodamas ir girgždėdamas, vos ridendamas savo senus ir sustingusius rastus, prišliaužė autobusas. Sustojęs jis sunkiai atsiduso ir pražiojo duris. Sulipus sušalusiems keleiviams, jis vėl uždarė duris, atsiduso ir lėtai nuropojo link kitos stotelės.

Mokyklos kiemo varteliai girgždančiu balsu skundžiasi šaltu oru. O šalia stovinčiam besmegeniui toks oras tikra palaima. Kiekvienam praeinančiam linksmas senis besmegenis siunčia angliukų šypsenėlę ir palinki sėkmės, mojuodamas šaliku. Mokyklos durys pasitinka ir svetingai kviečia užėiti. Jos tiesia rankas ir per naktį pasiilgusios plačiai atsiveria. Už jų šviesa ir šiluma.

Dominyka MARKEVIČIŪTĖ (6 klasė)

Iš aukštybių žydros gilumos

Aš sergu. Guliu lovoje ir negaliu eiti į mokyklą. Labai nuobodu, todėl nueinu prie lango ir atidengiu užuolaidas.

Lauke šilta, stipriai šviečia saulė. Dangus nusidažęs žydros ir mėlynos spalvos atspalviais, todėl atrodo lyg tapytojo piešinyje. Jame lyg balti vatos gumulėliai plaukioja debesys. Tarp jų čiulbėdami nardo paukšteliai. Staiga ten, aukštai aukštai pralekia lėktuvas. Jis man kažkuo primena Steponą Darių ir Stasį Girėną. Galbūt dėl to, nes skrenda link miško, kuriame Stepono Dariaus ir Stasio Girėno lėktuvas nukrito ir jie žuvo? O gal todėl, kad lekia virš didelio kaip vandenynas ežero? Nežinau...

Aš į tą lėktuvą žiūrėjau ilgai ilgai... Po to jis pasislėpė dangaus žydrinėje ir jį uždengė baltieji debesėliai. Nors lėktuvas ir priminė liūdną istoriją, jis man praskaidrino nuotaiką!

Domantas NENARTAVIČIUS (7 klasė)

Iš aukštybių žydros gilumos

Susimąstė du vyrukai

Garsint Lietuvėlę.

Jų vardai buvo

Darius ir Girėnas.

Sės jie į lėktuvą,

Skris jie per Atlantą!

Tik man įdomu,

Iš kur lėktuvą gauti?!

Sukonstravo sau lėktuvą

Patys, o ne pirkto!

Ir dabar gerai pažįsta

Lyg savo penkis pirštus.

*Jie pakilo iš Niujorko
Link savo tėvynės.
Kad pirmi jie perskristų
Atlanto vandenyną!*

*Bet prie lenkų sienos
Juos kažkas pašovė!
Atsimušė į aukštą pušį
Ir žemyn nurovė!*

*Nebeliko nei lėktuvo,
Nei jo pilotų.
Bet visi juos dar prisimena,
Kaip tikrus patriotus!!!*

Saulė PRANSKAITYTĖ (6 klasė)

*Skrendu aš paukščio skrydžiu
Ei! Ar tu matai, kaip čia aukštai
Supas du balti gandrai,
Tyliai modami sparnus
Išskrenda jie į laukus.*

*Ten žemai, ar tu matai,
Sukas du balti laivai.
Nežinia, kur juos nupūs:
Ar į šiaurę, ar rytus.*

*Ten toli, ar tu matai,
Skrenda du rimti vyrai,
Geležiniais jie sparnais
Moja tyliai ir ramiai
Krenta pamažu lėtai.
Tikimės, kad į dausas
Pas Dievulį į rankas.*

Gintarė SPRAUNIŪTĖ (7 klasė)

Dangaus žydrynė žmones visada kažkuo žavėjo ir traukė. Anksčiau jie su pavydu stebėjo sklandančius paukščius, o dabar ir patys gali pasigirti įvairiais aparatais ir mašinomis, kurie iškelia juos į trokštamą aukštumą. Čia visas pasaulis su savo grožybėmis būna paklotas po kojomis ir belieka stebėtis jo didingumu bei grožiu. Dangus pakilus į orą atrodo dar mėlynesnis, saulė dar ryškesnė, o vėjas dar stipresnis nei stebint nuo žemės. Atsiveria nematomos platybės ir toliai, aplanko nepatirti jausmai. Todėl daugybė žmonių, nepaisydami jokių pavojų kilo į dangų atsiliepdami į vidinį troškimą patirti laisvę ir laimę ore.

SUAUGUSIŲ KŪRYBA

Albertas ANTANAVIČIUS

Areštuota širdis

(Varčios miško kautynėms atminti
1945 06 14 - 1945 06 23)

*Šią lietingą ir šaltą vasarą
Pakliuvau ties Varčia į pasalą, –
Ir tarsi kokia nelaboji ranka
Užgavo mane azijato kulka.*

*Argi kitaip, partizano širdie,
Tu būtum patekus į NKVD?
Ir argi kraujuotum dabar mudu du
Stribynės rūsy ant betono grindų?*

*Tegu mane kankina, drasko, laužo,
Sušaudo, pakaria, sudegina ant laužo,
Išbarsto pelenus aukštai virš debesų, –
Aš nebijau – man ŠITAI nebaisu.*

*Bijau aš veriančių kankynių naktį
Savęs ir proto bent trumpam netekti
Ir prasitarti budeliui, ko netgi tuščiai sienai,
Kol sąmonę turėjau – nesakiau.*

*Jei azijato iš NKVD
Kulka būtų kliudžius tave, širdie,
Šiandien būčiau ramus kaip akmuo
Skrendant sielai it paukštei namo.*

*Ten, kur tėvas, plakantis dalgį,
Ten, kur motina, ruošianti valgį,
Tyliai šnabžda svarbiausią gyvenime maldą:
Dievuliau, – tik vieną vienintelį kartą*

*Prašom tavęs – po raide, po žodį –
Tik neleisk sūnui miško išduoti...*

- - -

*Šią lietingą ir šaltą vasarą
Pakliuvau ties Varčia į pasalą - - -*

Ir kodėl azijato iš NKVD

Kulka

*nesustabdė tavęs iškart,
širdie?..*

Bunkerio paukščiai

*Šitas laiškas, galbūt,
Jau tavęs nepasieks,
Bet aš jį be kalbų
Parašysiu vis tiek.
Parašysiu, kad tu
Mano meilė esi,
Kad mes degam kartu
Nemariam ilgesy;
Kad kas naktį matau
Tavo mielas akis –
Išsvajotajai tau
Niekad nieks neprilygs.*

*Laiškai kaip karveliai skrenda
Į dangų, į žmogų, į širdį –
Gyvenimą paukščiai supranta
Kaip laisvę, kaip meilę, kaip viltį.
Čia mes nesam geri...
Laikas toks. Ir vieta.
Čia – šaltam bunkery –
Net Tėvynė pikta.
Bunkery nesmagu –
Gal šviesos per mažai...
Skrustu rieda – tegu –*

*Juodo sniego lašai...
Bunkery nesmagu –
Gal tylos kiek per daug,
Kai išleidžiant draugus
Jie pasako: nelauk...*

*Laiškai kaip karveliai skrenda
Į dangų, į žmogų, į širdį –
Iš bunkerio kelią suranda
Per tamsą, per šaltį, per mirtį.*

*Ant galvos ir minčių
Teką sniegas srove...
Saugok, – Dievą meldžiu, –
Mylimoji save;
Kol viršuj – tik žiema,
Kol viršuj – svetimi,
Saugok, – o dėl manęs
Būk tvirta ir rami...
Ak! bjauru bunkery –
Laužia dangtį kažkas...
Tu atleisk, jei gali...
Žemė baisiai gili...*

*Laiškai kaip karveliai skrenda
Į dangų, į žmogų, į širdį –
Net sušaudytam paukščiui krentant
Mes gyvą jį matom ir girdim.*

Neverk, sesula

*Neverk, sesula: ašaros
Gyventi nepadės,*

*Net jei ne tik skruostu,
Bet ir širdim riedės;*

*Neverk, sesula: pragaras –
Tai tik toks akmuo,
Kurio juodą liepsną krauju gesinu,
Kurio juodą kūną švinu vaišinu,
Kurio juodą sielą į dulkes minu –
Taip noriu namo.*

*O kol kas senam miške
Dar naktis gūdi, –
Ir tu brolio – net šešėlio –
Niekaip nerandi;*

*Čia virš miško, čia po juo,
Čia ant debesio ir lauko –
Vieno balto, kito juodo –
Jis Tėvynę saugo.*

*Neverk, sesula: ašaros
Gyventi nepadės –
Dienos nebeprailgins
Ir nenušvies nakties.*

*Neverk, sesula: vasaros
Ateis ir vėl pražys, –
O tavo jaunystės beržai ir klevai, –
Pradingėliai broliai-senoliai-tėvai, –
It vėjai, dainuojantys laisvę gyvai,
Namo sugrįš - - -*

*O kol kas senam miške
Dar diena niūri, –*

*Ir tu brolio, – net kryželio –
Rasti negali;*

*Čia virš girios, čia po ja
Brolis lig dangaus išaugo, –
Ir visa vilties galia
Savo šalį saugo - - -*

*Neverk, sesula: grįžtama
Namo net ir iš toliau - - -
Neverk, sesula, grįžime,
Neverk, sesula, grįžtame,
Neverk, sesula, grįžome
Vakar – šiandien – jau - - -*

Obelėlė (Mamai)

*Pakuždėsiu, obelėle, tiktai tau:
Stebuklingą žiedą pačioje viršūneje radau –
Tu prisiek jį man, mieloji, prie širdies,
Ir mane sėkmė visur ir visada lydės.
Tu prisiek jį man, mieloji, – kad ir smilga – prie
širdies,
Ir mane sėkmė lydės.
Na, o gal nereikia, gal tegu
Šitas žiedas spindi, dega, skrenda virš visų miškų
Ir kiekvieną partizaną it gera akis
Saugo ir globoja, lydi žygin jis.
Ir kiekvieną partizaną it Viešpaties akis
Per visą sunkų karą lydi vis.*

*Obelėle obelėle,
Tu tikra sava graži*

*Ir viskuom panaši
Į pavasarį ir motinėle,
Obelėle obelėle,
Tu tikra sava graži
Ir viskuom – ir viskuom, – dievaži
Į tėvynę panaši.*

*Vienąkart, kai ims ateis tokia diena
Ir juodo karo bus net jam pačiam gana,
Miško broliai, pievų seserys ir tu –
Mes visi po Lietuvos skliautu.
Miško broliai, pievų seserys ir tu,
Obelėle, mes visi kartu.*

*Ir dabar tu, obelėle, paklausyk:
Noks ir vėl gražiai pasaulis – tarsi pirmusyk,
O lyg to pasaulio maloniausioji dalis –
Švies viršūnėj tavo Saulės obuolys.
O lyg to pasaulio mylimiausioji dalis –
Švies kaip obuolys laisva šalis.*

*Obelėle obelėle,
Tu tikra sava graži
Ir viskuom panaši
Į pavasarį ir motinėle,
Obelėle obelėle,
Tu tikra sava graži
Ir viskuom – ir viskuom, – dievaži
Į tėvynę panaši.*

Šulinys

(Mamos dėdei Jonui Penkevičiui-Kalneliui,
Pusčios būrio vadui, žuvusiam 1946 03 24 Diržių kaime
atminti)

*Ak! sušaudė mane rytys –
Žvaigždėtos it žaizdos kulkos.
Atėjūnai kaip dūmai girti,
Parankiniai – variokai smulkūs.*

*Ak! sušaudė mane pietys –
Nuodai į Achilo kulnį.
Atėjūnai – kaip maras pikti –
Pila kraują į aukštą šulinį - - -*

*Per tą marą, per nuodą, –
Raudoną ir juodą, –
Pavasaris grįžti nespėjo!
Patikėk patikėk patikėk: šitiek vėjo
Šuliny – virš gilių debesų.
Patikėk patikėk patikėk: neskaudėjo –
Už Tėvynę numirt niekada nebaisu - - -*

*Ak! sušaudė mane vakaris
Ant kalnelio šventam ažuolyne;
Gal dėl to, kad buvau pats „Kalnelis“,
Gal už tai, kad mylėjau Tėvynę...
Ak! sušaudė mane naktinis –
Po išgąsdintu debesiu gulintį;
Aš ne pirmas ir ne paskutinis,
Iškeliavęs į dangų pro šulinį - - -*

*Per smėlio kalnelį
Į žalią kaimelį
Ne saulė, ne mėnuo
Ir netgi ne upė,
O tėviškės kraujas tekėjo.*

*Patikėk patikėk: man visai neskaudėjo
Šuliny – virš gilių debesų - - -
Patikėk patikėk: čia daugiau laisvo vėjo
Ir labiau nei prieš mirtį šviesu - - -*

Asta BAGDŽIŪNAITĖ

Cirkas

*tavo cirkas iš gėdos nušoko nuo kabančio tilto
kai fakyras suklydo – ne ugnį o saulę prarijo
apkabino tamsa mus it pusmaišis švino pripiltas
tu tylėjai o klounai su piemeniu laukė mesijo*

*„auksaragė karvutė raliu uodega šilkaplaukė“
jie raliavo išbaidę tarpuragy perinčias kiele
nes rugpjūčiui ribas tarp ligos ir sveikatos
išbraukius
nebijojo sudužti galudienę natą nuskėlę*

*pabudau tik po sol – su vamzdeliais ir zondais į
šnerves
popietinė seselė skubotai palatą vėdino
kaip apynasrį skausmą bandžiau nuo savęs nusinerti
cirkas vėl gastroliuos – tik suleiskit dar vieną
morfino*

Taksistas

*mano vyras – ilgo nuotolio taksistas
juokiasi prisistatydamas
skambina jam dažnai – daugiausia moterys
telefonu kalba tik pašnibždom laiptinėj
„kad vaikų nepažadindčiau“
išvykdamas parai ar kelioms
pakšteli į skruostą „darbas mažute“
man girdisi vis „darbas – užutėkis“
nes grįžta jis kaskart lyg iš namų – nusiskutęs
uniforma naujai išlyginta
(kaip vyro rankoms gal šiek tiek per kruopščiai)*

*bet stengiuos nieko neįtarti – pasitikiu
įsikvempiu į jo priegalvį kai išvykęs
uodžiu jo kvėpalus alkūnės linky
sūnų veiduos nuglostau
jo bruožus man patinkančius*

*bet kai grįžęs su vaikais laigo žaidimų aikštėj
arba naktį – nuo diržo raktus nukabinusi –
išverčiu bagažinę kišenės ir daiktadėžę –
dėl ramybės*

Dingusi išvakarėse

*ta moteris smulki tačiau nedailiai augus
strazdanė įsisriegus laivą sau į plaukus
iš atminties fragmentų ją sudėjau
be to jai tiko rankos sandėlio vedėjos
ir lūpos kresno vyro parduodančio ledus
sadūto lylio lingo rūto ta
rudenio į Nemuną mesta*

*ne mano nuometas
ne mano karieta
sadūto lylio lingo aš kita
ji išplaukė prieš lygiai dešimt metų o gal tiktai rytoj
pakels bures
(aš neatsimenu nes paprastai netekus
su ilgesiu sunkoka lenktyniaut
dėl to ir atmintį pamiršdavau paglostyt)
ji išplaukė neatmenu kada
neaiškia barža, su menka manta
labiau į niekur nei kad pas kažką
vežėčias padegė ir pabudau pašvaistėj
(bet nesivyčiau net jei ji kitaip sužaistų)
o nuometą radau – juo buvo krosnis užkišta
ne mano jis
sadūto lingo ta
ir vyras tas ne man
aš vandeniui skirta
atrodė jai – sėslu blogiau nei kulkai
pametus taikinį susmigt kažkur į ežią
sėslu tai ligi įkapių gyvent vestuvių nuotraukoj
ankštai tarp rėmų ir nepasirąžant
nors valsčių būti laikomai dama
„geriau tada į vilnį atsigulsiu“
niūniavo mano lopšį supdama*

Ataskaita apie sekimą

*– ataskaitą aš parengiau tačiau
sekimą šio žmogaus jau siūlau baigt
(nes nieko įdomaus nepamačiau)
ir susitelkti ties tikrai kaltais*

*pilietis paprastas gyvena normaliai
ataskaita trumpa*

vien būtiniai veiksniai:

*bute neturi vandens
ir kitų patogumų nėra
tad upėj kas vakarą plauko
savo rūbus skalauja joje
ar už taršą baudos neprisuko?
nepatikrinau rodos dar ne*

*parke kartkarčiais lesinaantis
tuo metu kalba daug ir neaiškiai
lyg guguoja lyg glosto kažką
„utiutiu guguga“
skamba gan nesveikai
girdit? va*

*jo pati kartais brėkstant sugrįžta
išsiplaiksčius įraudus linksma
neįžiūri jisai išdavystės
(kam ji sekt jeigu tiki bet ką?)*

*dar į piešinį spokso ant sienos
keverzotą naujoko ranka
nors neaišku kas yr ten nupiešta
bet atrodo jis mato kažką*

*– tik dabar pamažu suprantu
jie stebėjo mane nuolatos
aš kaip musė buvau po stiklu
jie sijojo faktus nuo miglos*

*kai išplaukiojau upėj bausmes
kurių nieks iki tol neatliko
jie užmatė mane tuo metu –
išbadėję be veiksmo skalikai*

*štai jie rodo – srauniam vandeny
gesinu nevilties drabužius
pirštai bąla
nenoriu palikt
praeities ant savų marškinių*

*šalimais jie kai lesinu antis
su dukra kurios nēr jau drauge
ir kuri užmaršties neiškentus
įsikūrė kažkur viduje
tarsi kūju man galvą ji skaldė
prisimink nepamiršk aš dar čia
„utiutiu gugaga“
aš ją ramdžiau
ir kalbėjau kalbėjau su ja*

*štai ekranas teisingai parodo –
tai kur myliu atleidau tada
o ji grįžo ir vėl kaip kas kartą
liemenėle skubom užsegta
ir su debesiu svetimo kvapo
(man į gerklę nusėdo rauda
nes ketinome dviese pasenti
o išėjo kad senstam šalia)*

*dar jie matė kaip kartais it maldai
aš sudėdavau draugėn rankas
ir prieš popierių klupdavau kantriai
pavaizduota ten buvo nekas
tiktai linijos priešokiais pynės
niekur neinančios
liekančios čia*

*piešinys nuo dukters
nusitrynęs
paskutinis ir apie mane*

Karolina BIEKŠAITĖ-JEZERSKA
Pavasaris

*Tarytum žydras lopinėlis,
Nukritęs iš dangaus,
O ant jo kvapios gėlės –
Žibuoklės mano Lietuvos.
Ir koks gražumas?
Koks žydrumas?
Koks reginys žavus?
Skubėkime visi į pievas –
Nukritęs kviečia mus dangus.*

*Tik nepraeikite – praeit negalit,
Žibuolės tiesia žiedelius.
Te nesėkmės praeis pro šalį,
O mes tik sveikiname jus.*

*Surinkite žiedus, puoškit gryčias.
Tebūnie jums namai – dangus,
O languose ramus vandenynas,
Žuvėdrų klyksmas džiaugsmu bus.*

Rauda

(Tragiškai žuvusio sūnaus garbei
1985 m. Galyče)

*Kad tiktai sūnelį
Iš kapo prikelčiau,
Plačius vandenynus
Ir upes perplaukčia.*

*Praeičiau pėsčiomis
Pasaulio žemynus,
Pasiėkčiau mėnulį
Ir dangaus žvaigždynus.*

*Plaçiam dangaus skliaute
Žvaigždutes surinkčiau,
Tyros šaltos rasos perlais
Saulę užgesinčiau.*

*O jei neužtektų
Šaltos rasos perlu,
Sūrių ašarėlių
Šaltinį surasčiau.*

*Šaltinį šį gilų
Dar gyvą jaučiu.
Jis mušasi, veržias
Iš mano akių.*

*Aš alkį kentėčiau,
Taigoje pasiklyscčiau,
Kad tiktai sūnelį
Gyvą pamatyčiau.*

*Sutikčiau sušalti
Uralo klanuose,
Sibiro ledynuos –
Kentėt kandaluose.*

*Į pragarą eičiau,
Ugnyje pradingčiau,
Kad brangų sūnelį
Rankomis apglėbčiau.*

*Rankomis apglėbčiau –
Gailiai išsiverkčiau,
Visus savo skausmus
Į džiaugsmus paversčiau.*

*Retkarčiais sapnuose
Tave sutinku,
Pamačius netiesą,
Gailiai pravirkstu.*

*Bet upės iš jūrų
Atgal negrįžta,
Alyvos žiemoje
Niekad nepražįsta.
Pražydo motule,
Tik tavo plaukai,
Kaip sodai Tėvynei
Taip baltai, kvapiai.*

*Gyvenimo mano
Šešėlis ilgėja –
Saulutė jau leidžias –
Takelis trumpėja.*

*Į anapus
Saulės siela nuskrisiu.
Aš tave sūneli,
Pati surasiu!*

Ir kam ta žemė sukurta?

*Kiek daug šioj žemės pykčio ir skriaudos.
Kiek apgavystės – netiesos!
Bet vieniems tik auksas žėri.
Kitiems nėra giedros dienos!*

*Visi mes jaučiam džiaugsmą ir malonę.
O meile! – su ja taip gerai.
Bet vargai, jie tarsi būtų mūsų broliai –
Tai jie neleidžia mums gyvent lengvai.*

*Nuo nuovargio ant šalto akmens atsisėdi.
Mąstai tarsi knygą skaitai.
Mintimis tarsi į gilią bedugnę nusileidi,
O išeities protu neišmanai.*

*Kodėl vargai lyg būtų mūsų broliai?!
Kodėl apgaulės daugiau nei tiesos?!
Kartais su ašara akyse pagalvoji,
Ir kam šią vargų žemė sukurta?!*

*Ji duoda daugiau blogio negu gėrio,
Nes blogis joj prigyja daug vešliau.
Vieniems gyvenimas lyg būtų rojus,
Kitiems – tai tik lietingos darganos dangaus.*

*Bet kad ir kaip sunku gyventi šioj žemėj būtų,
Tikėkime savo žvaigždės šviesa.
Tik jos vienos aukštam skliaute ieškokim,
Nes ji viena nuo Dievo mums visiems skirta.*

Laura BOJARSKYTĖ

Myli taip pat

Žmogus myli taip pat – nesvarbu, ar Šekspyro, ar Alisos laikais
(Antanas Jasenka)

*Sėdėdama saulės išblukintoje visai nevilnietiškoje Literatų gatvėje,
jautėsi tarsi po Granausko klevu. Įdėmiai, netgi akiplėšiškai stebėjo
istorijas išraižytas praeivių akyse, prisimindama, kaip anksčiau
mėgdavo kalbinti nepažįstamuosius – kas gali būti įdomiau už
gyvenimą? Rytinis nusivylimas, neatsakytas laiškas, pamestas*

paskutinis litas, pasiklydęs katinas – maišydama kavą, mintyse dėliojo mozaiką iš paniurusių veidų su trimis vienatvės raukšlėmis kaktose. Prisiminė spalvotų ir pilkų varnų metaforą. Nors ir ne patys patraukliausi paukščiai, jie puikiai, kaip senosios animacijos multikas, iliustravo, kodėl ji taip ilgai buvo izoliavusi save vyšnių žydėjime. Atsiribojo, piešdama mintyse karikatūrišką ir spalvotą vaizdą be butaforinės kasdienybės ir buities. Užsikimšdavo ausis ir prieš pietų pertraukos pokalbius apie nieką ir, baksnodama lėkštėje paskutinį salotos lapą, mąstė, kaip jautėsi Freudas tą rytą, kai pabudo iš savo sapno pakeitusio istoriją.

„O vis dėlto kaip smagu prirašyti sąsiuvinio paraštes ar paišyti ant popierinio puoduko – braižyti schemas, strėles ir žmonių likimus, susidedančius iš begalės pasirinkimų būti“, – galvojo, vis dar maišydama kavą, kurios aromatas žadino praeivius nuo Senamiesčio skliautų iki Naujamiesčio geležinkelių.

Suskaičiavo jo eilėraščius – keturi, bet ar įmanoma juos pamatuoti SI sistemos vienetais? Buvo pamiršusi, kodėl jam taip patinka poezija, kurią jis vadino kūryba sau, parodančią, kiek daug reiškia pasąmonė ir kontekstas. Ar judviejų kontekstai sutapo? Praeivis, tarsi linkėdamas gardžios kavos, nerangiai linktelėjo, ji atsakė tuo pačiu – šypsena, kuri turi savybę daugintis epidemiškai, jei jos prigimtis nuoširdi. „Žmogus myli taip pat, – kartojo sau, – tik ėmęs sverti jausmą žodžių svarstyklėmis, jis neretai mato apvalų nulį“.

Sekundę sudvejojusi šaukštelį iš kavos padėjo ne ant baltos lininės staltiesės, bet ant savojo juodraščio. Nenorėjo, jog tylų Literatų gatvės jaukumą sudrumstų skalbimo mašinos garsai, kaip Granausko traktorius, sudrumstęs gyvenimą po klevu.

Kaip žinoti, kad tai tas žmogus

Pirmiausia, gimdavo vaizdas. Lėtai užmerkdamo akių vokus ir matydavo save su lagaminu, kuriame siurrealistiškai tilpo visi daiktai, įžengiančią į vis kitą erdvę. Baltą kambarį keitė vynuogėmis apaugęs balkonas mediniais, kiek apsilupusiais turėklais, tada sapnavo mėlynas kambario sienas su vieniša vos nuo žemės pakilusia

lova. O dabar galvoje matė žalias langines, spausdinimo mašinėlę, mažoje erdvėje skleidžiančią dūlų garsą, atsimušantį į beveik perregimas sienas, ir virtuvę, kurioje nenoromis rūksta dūmai. Daiktų lagamine turėjo tiek, kad galėtų bet kada išvykti – juk pakanka ir širdies rakandų. Tada matė save iškraunančią lagaminą ir dėliojančią prieskonius į sieninę rankų darbo lentyną – ciberžolė, šafranas, kardamonas ir muskatas – jų taip trūko gyvenimui.

„Man nepatinka, kad tu nustojai rašyti“.

Kaip ji užsidirbo gyvenimui? Kas dvi savaites keičiamas darbas ir nagų lakas – jos pragyvenimo deguonis buvo pokyčiai. Pagal idėją, čia tiktų ir kas dvi savaites keičiamas vyras. Visgi ši mintis jau beveik metus gulėjo toje pačioje saugioje lentynoje, klibančioje tik ieškant ar perstumdant (atostogų paieškoms niekas neduoda, tad procesas linkęs trūkčiodamas užtrukti ir išsitęsti laike).

„Kaip tu mane nervini“, – suraukė nosį ir pabučiavo ją.

Jų namuose pirma buvo vakarienė, antra gitara, tačiau ji nesijautė esanti trečia. Nematė, bet girdėjo, kaip virtuvėje užpilama juoda arbata ir kaip pažįstamai šnara knygos puslapiai. Plačiai atidariusi langines, klausėsi gyvenimo, vis greitėjančių dienų dūzgesio ir mėgino stop motion technika akimis pristabdyti tekantį vaizdą. Pokyčius mėgo, bet ne žemėjančios temperatūros atžvilgiu kintančius metų laikus. Kampe jau stovėjo iškrautas lagaminas, patogi lova ir dar patogesni pečiai. Vietoj pagalvės.

„Kada dviejų žmonių pasauliai nustoja kalbėtis?“, – klausė, antrame plane mąstydamą, kuriam laikui lagaminas tebus naudojamas kaip laikraščių staliukas, iki vėl iškeliaus.

Vakarais ji užkamšydavo skyles vyno kamščiais, iškarpomis iš laikraščių, senais jaukais džinsais, kavos tirščiais, bet ryte pro žalias langines vėl gėrė į save žydraįjį, degimą palaikantį deguonį. Biblijiškai tariant, kėlėsi naujam gyvenimui.

„Kaip žinoti, kad tai tas žmogus?“, – paklausė jo.

„Nėra to vienintelio. Yra tas, su kuriuo tu pasirenki norėti būti.“

Baltoje kino juostoje

Auštanti arbata arba rytas. Praeidama pro veidrodį užsimerkė. Lengvai, pirštų galiukais, tarsi bijodama pažadinti patogią tylą, ji tipeno pasiimti šokolado, kuris kartais gelbėjo nuo cinizmo. Vartė rankose pienišką jo plytelę, klausdama savęs, kas išgelbės nuo minčių. Į blyškias kambario sienas atsimušęs jos alsavimas grįždavo su visa dėmėta praeities našta ir šilkais apsikarsčiusia ateities dvejone. Mąstė, kaip būtų lengva pasirinkti šokoladą, jei be juodo ir pieniško nebūtų visų kitų, gardintų karamele, migdolais ar vyšniomis. Vargu, ar būtų skaniau, bet negalėjo paneigti – kur kas lengviau.

Vanduo iš čiaupo putodamas riedėjo porcelianinio puodelio kraštais, ji neskubėjo. Beaužmiegantis kūnas diktavo ramų ryto ritmą, tačiau nė nemanančios užsnūsti mintys išsiderinusiai instrumentais grojo maršą jos galvoje. Uosdama vazoje dūstančių alyvų kvapą akimirkai susimąstė, kokį maršą norėtų girdėti savo vestuvių dieną (o galbūt laidotuvių). Pageltęs kalendorius skaičiavo likusias trisdešimt tūkstančių dienų, kol ji gyveno baltoje kino juostoje. Iš trupinių, atskirų dėlionių detalių, iš dulkių. Akys užkliuvo už krūvos saulės išblukintų rankraščių ir juodraščių, kuriuose už rankų susikabinusios šoko vaizduotė ir realybė. Gal sapnavo?

Ją vis dažniau lankė košmarai (košmarai jie buvo ne dėl to, jog baugūs, o todėl, kad spalvoti ir ryškūs – sapnuose juk nebūna spalvų). Jų vardų ji neprisiminė, tik pabusdavo ant drėgnos pagalvės. Vis dėlto vienas vaizdas jos vadinamuose košmaruose būdavo ryškus. Mėlynas kambarys su į miglą pravertu langu, ne Vilnius (greičiausiai kokia mažos senojo žemyno šalies sostinė su keturiais metų laikais ir pilkomis duobėtomis gatvėmis, o gal, atvirksčiai, mažas ir senas, dienomis miegantis miestelis, kur mažuose kiemuose vynuogių žydėjime nepažįstama kalba žaidžia vaikai). Jauki tuštuma – nėra nei vieno nereikalingo daikto, tik lova, o iš virtuvės sklinda neskubiai paruošto žalio maisto kvapas. Balkone į pasaulį, ten, atsirėmus į medinius saulės išdžiovintus turėklus, rašo

ji. Savęs sapne nemato, bet jaučia tokią senovę ir vašku kvepiančią ramybę ir girdi muziką. Veikiausiai, tai jo gitaros muzika, susipynusi su miesto pakraščių šurmuliu ir sklaidomų knygų puslapių keliamu šnabždesiu. Nors savęs ir nemato, bet jaučia kaip ant pečių gula alyvų aliejumi maitinamos garbanos, kūną gaubia nerūpestingai prasegti marškiniai. Nuogos kojos ir jokių kvepalų. Dviratis prie durų ir laimė namuose, kur įkvėpimas ateina ne dėl to, kad reikia, o dėl to, kad lengva jį pasiimti iš dienos. Ant stalo gyvos baltos gėlės, jokio melo ir dirbtinumo. Jokios politikos ir gatvė be pavadinimo.

Ir nebežinojo, kuris iš tų vaizdų buvo sapnas. Nejautė ne kūno-Aš, o moralės, refleksijos, suvokimo-Aš, auštantį rytą gyvendama baltoje kino juostoje.

Aleksandras BUBNYS

*Viskas, kas liko nepasakyta, tai
buvo patys gražiausi žodžiai.
Mintyse iki skausmo kartota,
o dabar atrodo be galo nuobodžiai.*

*skambantis juokas gaivino kaip vėjas
pačią karščiausią dieną.
Liko tik dangaus tolimas mėlis,
Prisiminimai ir tirpstantis sniegas.*

Daiva ČERVOKIENĖ

Duonos priesakas

*Pritrūkau aš duonelės, parduotuvėn einu,
o netrukus kąsnelį jau į burną dedu.
Jis mažytis paklausia nebyliu žodeliu
Ar šiandieną aš dirbau, ar dorai gyvenu?
Duonos priesakas senas, kaip ir žemė pati –
darbas žmogų išgano meilei šviečiant širdy.*

Padėkokim malda

*Duona – laukas,
Duona – šeima,
Jau sužėlė lyg meilė
Žiemkenčių žaluma.*

*Duona – darbas,
Duona – darna,
Nuplasnojo lyg bangos
Rugio varpos branda.*

*Duona – džiaugsmas,
Duona – skalsa,
Jau ant stalo ją raikom,
Padėkokim malda.*

Rasa DYKINAITĖ

O dangau!

*Rubinais nusagstyta širdį užklojo skaidrios, šaltos snaigės
Užteks dangau, žiema jau baigės.
Jau dega ant širdies tų snaigių laikas.
O, rodos, vakar širdį maudė gėlas vandenynas
Jis net rubinus buvo užgesinęs
Tą kraujo spalvą prausė gundanti banga
Gaivi, švelni, silpna, slidi, aistringa, laikina
Tokia trumpa širdies iliuzija liūdna
Ir, o dangau, na nebebūk tu toks žiaurus tai drąsiai širdžiai
Nutiesk jai šviesulį
Papuošk rasos lašais šiltais
Jai nebereik brangakmenių gražių
Sušildyk saulės spinduliais jaukais
Kad be audros ir šėlsmo geidulių
Tyli ji tik žėrėtų tau rytais ir vakarais ramiais
Tik kviestu ją grožėtis ir mylėt
Tirpdyk tas snaiges šaltas pagaliau
Ir ilgesį patrauk toliau, nunešk kitoms širdims,
Kurios dar gyvos ir dar gali garsiai plakti
Kad jos prarastų savo ritmo taktą.*

Eglė KONDROTAITĖ

Haiku

*Spalvota drugelį
Po pievą vijausi.
Nenorėjau sugaut,
Svajojau skristi kartu!*

*Mėnulis tvenkiny spindėjo.
Lengvas ryto dvelksmas
Nusinešė jį su savimi.*

*Balti žiedai nuklojo žemę
Ir bitės baigė darbus.
Šiandien sninga vyšnios.*

*Žydintis vyšnios medis,
Arbatos puodelis.
O, kad ši akimirka
Niekuomet nesibaigtų...*

*Nakties tyloje juodoj
Užmigo bitės.
Vyšnios žiedas jai tapo
Namais.*

*Vakaro ramybėj
Sučiulbo lakštingala.
Daina darbų pabaigai.*

*Oranžinis lėktuvėlis
Lengvai sklendžia oru.
Dangus dar niekada
Neatrodė toks mėlynas.*

*Juoda tyla.
Nakties ramybėj
Tik nenuilstantis laikrodis
Skaičiuoja bėgantį laiką...*

*Rytą basa bėgsiu
Per žolę rasotą.*

*Noriu pajusti,
Kaip žemė alsuoja!*

*Vakaro danguj juodam –
Tūkstančiai žvaigždžių.
Jos rodys kelią mums
Per tamsą į namus.
Prašydo vyšnia
Po sniegu.
Jau bunda žemė.*

*Sauso lapo šlamesys.
Rudens sonata
Tyli.*

*Sniego pusnys verkia,
Nes saulė jau šilta.
Pavasario nuojauta.*

*Pro purviną sniegą
Žibutės mėlynuoja.
Pavasario akys žydros.*

*Žalias pumpurėlis
Jau puošia krūmą,
Bet šešėly dar sniegas.*

*Geltonas drugelis pievoje
Žadina gėles,
Nors vėjas dar šaltas.*

*Dangus verkia,
Nes vyšnios žydi taip trumpai.
Pavasario lietus.*

*Vyšnios žiede baltame
Rasos lašas perlamutrinis.
Dangaus ašara tyra.*

*Dangus nusidažė raudonai.
Vakaro ramybėje tylioj
Pasiruošimas nakčiai.*

*Vyšnių ir slyvų žiedai
Sveikina pavasario rytą.
Bus darbo bitėms.*

*Vasaros dienos karšty
Tik bitės dūzgimas
Pažadina gėlių žiedus.*

*Saulės atokaitoj ilsejaus,
Kol iš svajų pažadino
Drugelio švelnus prisilietimas.*

Oneta LUNSKAJA

Iš ciklo: „**Iš aukštybių žydros gilumos**“
(Triptikas Dariaus ir Girėno skrydžiui per Atlantą)

I.
*Iš svajonių plačios gilumos
Saulės vėjai atodūsiais krenta.
Ar suausim iš jų be dainos
Giesmę tolių subrendusiai šventei?
Nevartysim išalkę akių –
Kyšo mėliuos rugsėjai..., gegužės...
Ūžia, šėlsta gimtoji giria –
Vėl gyvenimas girion atūžia.*

II.

Mirties kilpa

Jaunu gyvenimu

Įsirėžė į sodrią žemę.

Auksinės kopėčios

Krauju į dangų liejas.

Aš tavo paukštis margas

Prisiliečiau prie žemės.

Aš tavo – kulkom suvarpytas tolių mėlis.

Stebiu tave virš žemės ir galvoju:

„Esu aš tavyje?

Ar tik virš žemės?

Su norais dideliais apskrieti žemę.

Sukilti prieš gyvenimą

Gyvenimo tėkme neišprotėjus“.

Iš pauščio skrydžio

Tavo garbei skrydį dovanuju.

Jį dovanuju iš aukštybių kūnu nusileidęs.

Stebiu tave virš žemės ir galvoju:

„Esu aš tavyje?

Ar tik virš žemės?

Ar tik ugningas tavo veidas?“

Atrodo, – netoli šalis artojų.

Suaustas smilkiniais rubežius.

Lyg tam padangėj virvančiam paukšteliui

Didi malonė būti su tavim ir prie tavęs,

Numirti į tave svajonėm atsigrėžus.

Suklupęs kryžius samanas rikiuoja.

Istorijos tėkmė nuo kraujo parudavus.

Dabar žinau – esu aš amžinas,

Viltis krauju aptekusi žaliuoja ir žaliuoja,

Esu Tėvynę skrydžiais aukštines drugelis –

Vingiuotais akmenim nužertas mano kelias,

Koks jis ilgas ir sunkus, Tėvyne mano, į Tave...

III.

*Sugužėjom abu į rankas.
Rankos laiko auksinį kaimelį.
Kas jam rytą į pievas atves?
Kas išburs jam gražesniąją dalią?
Ar ne mūsų margi sakalai
Iš aukštybių žydros gilumos?
Kaip didingi vakariai sapnai
Iš Čiurlionio paveikslų aušros?..*

*Taip kartais pavargstu,
Brangieji mano,
Kai praveriu vartus
Ir pamatau visus:
Kurie kadaise su manim
Jau buvo,
Kurie kadaise su manim
Dar bus.
Ugningo vėjo
Tirpstantys dangaus liežuviai
Suglosto
Mano plaukus,
Užveria akis.
Už jų dar niekas nepražuvė!
Už jų didžioji mūsų Ateitis!*

Pasiūlysit palaukti?!

*Tolokai nugirgždėjo
Sukaršę laiko svirtys,
Sukniubusios į žemę
Suvargusiais galais.*

*Kur dar galėčiau aš
Į jas įsikabinti
Sugrubusiais nuo vargo
Akiduobių nagais?
Pasiūlysit tylėti?! –
Ant žemės pagulėti.
Žiūrėti į dausas
Ir laukti trupinių.
Nelinkusi gal aš
Vis būti vargo rėčiu,
Jei gimusi keliauti
Laisva virš debesų!*

Kai gyvenimas bręsta

*Kokia tuštuma –
Net gyvenimas bręsta...
Vien tik toliai subėga
Ant sutręšusio rąsto.
Kas toliau?..
Kur žmonės keliauja,
Kai jiems atsibosta:
Gyventi, gyventi, gyventi?..
Kai tuštuma pasibaigia –
Nebelieka kelio:
Tik gyvenimas,
Riečiantis sąnarius,
Po kojomis į tirštą
Šviesos liūdėsį?
Už jo vėl mes
Apnešti sunkių
Tylėjimo dulkių..
Įsiėdusio gyvenimo,*

*Neturinčio galo –
Turinčio amžinąją pradžią.
Kas užbrauks tokią
Amžinybę,
Jei ne rankomis? –
Tai gal sparnais?
Mūsų visu
Didžiąjai pabaigai? –
Mūsų visu
Didžiajam džiaugsmui?..*

Negailestingas miško eigulys

*Ko taip skaudžiai baudi
Savąją gimtąją ražieną? –
Nužarstai kruvinais
Suaižėjusiais trupiniais.
Tarsi ji tau nepūpsanti
Akiai miela geltona puriena
Su žemėlapių
Giliaisiais ežerais.
Vis skuti britva –
Pačiam širdis nesopa.
Ražiena – ne tavo
Giluminė opa.
Dirbi užsidegusiu skutėju
Dviem pamainomis.
Ražienai esi
Negailestingas
Miško eigulys.*

*Gimęs grožis
Žino savo laiką.
Kaip ir aš
Pasklidęs po savas lankas.
Tavo rankos
Mano rankas laiko –
Vieškeliai mazgoja
Žuvusias raudas.
Nuneša ant kryžkelės,
Vėju pakabina
Vietoj degančios ir
Virpančios širdies.
Gimęs grožis
Žino savo vertę,
Kaip ir tas,
Kurio nebepalies.
Sustabdau save –
Vėl žiema atėjo.
Vėl manęs nėra
Laiko sūkury.
Vakar žemė mūsų
Švelniai išprotėjo,
Šiandien ji protinga –
Dangiškai žavi.
Gimęs grožis
Jau seniai apleido
Viską, kas šioj žemėj
Dėjosi gražiu!
Nematau ir aš
Savo pilko veido –
Jis dangun nuėjo
Su tavim kitu.*

Saldi tolima arti toli nukeliavusių obuolių kelionė

*Taip toli nukeliavo
Saldiniai obuoliai.
Kelias platus –
Išgrįstas duobėmis.
Tavo rankomis
Pintas krepšys –
Jis paskutinė iškeliavusių obuolių priebėga:
Vietoj pigiausios paskutinės urnos.
Ar ragausi dar saldžių obuolių?
Keptų kaštonų jau prisiragavai!
Nepaprastų –
Pagardintų artimam ir tolimam užsieny!
Nesvarbu, kad pigioje užkandinėje. –
Svarbu: pasaldintų druska,
Pakartintų tyla.
Pasakysi: „Kokia nesupratinga klausimais“.
Sutinku, – išsiblaškiusi
Pamirštu:
Nebeturi su kuo lyginti, –
Kaštonai patys saldžiausi.*

*Ką, žmogau, gali pakeisti,
Jei nekeičiamas esi?!
Dar gali ramiai pažaisti
Su nežaidžiančia ugnim.
Jei susmilks sustingę kūnai, –
Bus pavasaris gražus:
Žemei pašaras trąšus –
Niekas niekur nepražus!!!*

*Paklausyčiau rapsodijos sningant,
Jei iššauktum garbingąjį sniegą.
Ne dangaus temperatūrų produktą,
O didingą visatoje nieką:
Prausiantį burną mėliu –
Pragaištinga sielos tvarka,
O dabar aš prekiauju vien smėliu
Po eurą – kaip ir dykai.
Ir esu aš be galo laiminga –
Atrandu ir aš kažką
Neva prasmingo:
Širdimi nušarmoję laukai.*

*O būseną aukščiausia! –
Esi tokia šviesi!
Kad skaido tavo kūną,
Kai žemėje esi.
Tas kūnas žemėj pūna, –
Nėra jam pamainos!
Šviesa šilkinė skleidžias
Pasaulio Vakaruos.
Eini užvertęs galvą, –
Po kojomis laukai,
Kai aukštą tartum pilį
Gyvenimą laikai.
Ant rankų debesuotų,
Aplipusių vašku,
Nemokantis meluoti
Žmogus iš debesų.*

*Einu ir kabinuosi
Žingsniais
Į saulės spindulius.*

*Gal jie padės išbrįsti
Iš Lietuvos bėdos?
Nubraukus ugnimi
Ledinį savo ilgesį,
Nuglostysiu vakaru
Nusvirusias rankas.
Vėl apkabinsiu godžiai
Sugrižtantį vasarį.
Priglausiu nuogą
Prie kraujuojančios
Širdies.
Ištarsiu žodį link
Žaliuojančios
Vilties.
Prašys jis netikėtai
Ugnikalniu lemties...
Ir viskas prasidės
Iš naujo
Dėl akinančiai
Švaresnės
Didingų mūsų sodų
Ateities.*

Irena MACULEVIČ

Gorącym sercem!

*Gorącym sercem i żywą wiarą,
Wyznajemy świętą datą – przyjścia zbawiciela.*

*Na kuli ziemskiej świętą miłością,
Aby wszystkim lud wybawić od potępienia.*

*Bądźmy zjednoczeni, bądźmy wspaniałymi,
By jesus chrystus przyjął nas do siebie.*

Mój zbawicielu

*Jeszcze kilka zwrótek,
Chociaż i w bólu.
Chcem Ci ofiarować,
Mój zbawicielu.*

*Dziękuję Ci bardzo,
Z całego serca.
Że mnie pokazałeś,
Gdzie moja praca.
Słusznie wypełniłam,
Twoje życzenie.
Stałam organistką,
W skromnym kościele.
Przez ciernistą męką,
W świętej miłości.
Wskazałeś na drogę,
Iść do światłości.*

*Dziękuję Ci Jezu,
I ufam Tobie.
Że dałeś natchnienie,
Być z Tobą w niebie.*

Jezu Najmilszy

*Jezu najmilszy Tysz nasze życie,
Ty nasze szczęście, Mój Jezu (2 razy).*

*Ty nasza mądrość, Ty nasza radość,
Ty nasza miłość, Mój Jezu (2 razy).*

*Jezu najmilszy, kochamy Ciebie,
Ty nasza droga i życie (2 razy).*

*Więc nie ma śmierci jest tylko przejście,
Aby być z Tobą, Mój Jezu (2 razy).*

Najświętsza Maryjo

Najświętsza Maryjo

Bądź zawsze z nami,

Ciebie kochamy, wielbimy Cię (2 razy).

Истинное счастье

*Истинное счастье не приходит мгновенно
Его годами нужно познавать,
Лишь тот кто ищет непрерывно
Такое счастье может осознать.*

*Счастье – это любовь безграничная
Исходящее из сердца глубины,
Иисуса Христа милосердия
Для всех людей, любой страны.*

*Когда совсем мы одиноки
На сердце боль, тоска и грусть,
И вниз опущенны болезненные веки
Приходит тишина, блаженна радость.*

*Это истинное счастье неземное
Охватывает радугой любви,
Неутомимо бьющееся сердце
Сливается с бессмертием любви.*

Любовь и Христос

*1 неразрушима, непобедима
Быть среди людей – нет мечты милей
2 научить как жить, бога полюбить
Всех людей любить, милосердным быть
3 нету больше благ, в свирепый очаг
Идет безмолвно, бесприкословно
4 злобная сила власть подкупила
Христа бичуют, кровь проливают
5 с терновым венком, с тяжелым крестом
Смерть пинимает, свет открывает
6 сильнее преград, побеждает ад
освобождает и воскресает
7 и вновь в небесах, прекрасных мирах
Нас охраняет и вдохновляет
8 не обижайтесь, не огорчайтесь
Не суетитесь, богу молитесь
9 достич божий свет, прекраснее нет
единство с отцом и сыном христом!*

Я так люблю тебя спаситель!

*Я так люблю тебя спаситель,
Всем сердцем и душой.
Ты моя жизнь, ты вечность,
И свет моей души.*

*Я так люблю тебя спаситель,
Всем сердцем и душой.
Ты моя мудрость,
Моя крепость и путь моей любви.
Будь Христос всегда со мною.
Будь всегда со мной.*

*Когда на сердце боль глубока,
И слезы на глазах.
Я прижимаю к скорбной груди,
Лишь твой портрет Иисус.*

*Ведь только ты бог милосердный,
Можешь мне помочь.
Наполнить сердце твоей любовью.
И дать покой.
Будь Христос всегда со мною.
Будь всегда со мной.*

*Когда навязывают нравы,
Которые чужды.
Я умоляю бог всемудрый
Дай силы мне молчать.*

*Пусть вместо ссоры
И раздоров сияет тишина
И наполняет все простоты –
Любезной добротой.
Будь Христос всегда со мною.
Будь всегда со мной.*

Danutė MAKUŠKIENĖ

Liūdesys

*Šią naktį sapnavau
Aš žydinčias alyvas,
O už lango ruduo
Aukšiniaiis lapais lijo.
Lietus ir vėjas šėlo,*

*O mano siela
Tai laukų žiedais žydėjo,
Tai liūdną gervių šauksmą palydėjo.*

Svajonė

*O tas sodų žydėjimas,
O tas paukščių čiulbėjimas.
Kaip norėčiau sugrįžt į jaunystę,
Susipinčiau kasas
Ir bėgčiau prie upės basa.*

*Sėščiau į laivelį
Ir plaukčiau už jūrų marių.
Pagaučiau laimės paukštę.
Ar aš surasčiau laimę?*

*O greitas laivelį,
Grįžk į gimtą šalį,
Kur beržai man moja,
Gluosnis prie upės svyruoja.
Laimės paukšteliai – mano vieversėliai.*

Sugrįžimas

*Aš tėviškę po daugel metų aplankiau.
Vaikystės namas vis toks pats.
Platūs gonkai, ta pati tvora
Ir du langai tie patys.
Tik žvelgia jau kiti veidai
Ir kitos akys.*

*Pušynas, kur lakstėme basi
Toks išretėjęs ir pasenęs.
Laukinių obelų taip pat jau nēr.
Palaukėj upelis, toks buvęs gilus,
Dabar jau visiškai išsekęs.
Ant meilės kalno,
Kur šokome jauni,
Tik pušys auksu spindi
Ir ežeras šalia lelijom džiaugias
O kitos dainos iš toli atsklinda.*

Ingrida NARBUTAITĖ

Norai

*O mano norai ir troškimai begaliniai...
Vieni mažučiai ir apčiuopiami,
Kiti – lyg nepasiekiamo tolybė,
Tačiau vilties, tikėjimo pilni...*

*Ir kaip skaudu, kai sieki ir kuri,
Viltim karščiausia vien tik gyveni,
Tačiau staiga, o, varge, supranti,
Kad ko taip nori, gauti negali...*

*Tad tenkinies mažu, paprastesniu,
Nors verkti, šaukti garsiai noris,
Jauties mažu, gležnu vaiku,
Kuris neteko to, dėl ko kovojo...*

Prašymas Angelams

*Kas išgirsta, kas įvykę, –
Visa mano sieloj like,
Nors atrodo pasitraukę,
Išlenda, kai to nelauki...*

*Kas palietę tarsi dvelksmas,
Kas praūžę tarsi griausmas...
Visa kaupėsi, bujojo...
O baugu tai ir žaloja...*

*Reikia vietos, kad kvėpuoti,
Ne, vijokliai, nekerokit...
Juos patraukit atokiai,
Mano brangūs Angelai...*

*Noriu būti apgaubta
Dieviškai tyra šviesa,
Versti švarų knygos lapą
Šio gyvenimo etapo...*

Draugams

*Kaip galiu atsidėkoti
Už kiekvieną gražų žodį,
Už pagalbą nė neprašius,
Įkvėpimą eiti drąsiai?
Apgaubiate šiluma
Ir gyvent lengviau tada...
Neteisiat, nekritikuojat,
O pritariamai linguojat...*

*Su jumis jaučiuos geresnė,
Su jumis jaučiuos tikresnė...
Kaip galiu jus pavadinti,
Tai vienu žodžiu netinka...
Dievinu aš jus, Draugai,
Jūs lyg Žemėj Angelai...*

Jurgita PAŠVENSKIENĖ

Sparnai ir dangus

*Jei turėčiau sparnus, aš išskrisčiau
Su tavim, be tavęs – nesvarbu.
Į tą mėlyną vasaros dangų,
Jei galėčiau pakilčiau paukščiu.*

*Jei galėčiau, aš saulę pasiekčiau,
Jei norėčiau, sudegčiau joje...
Jei galėčiau, norėčiau paskęsti
Tolimuose debesyse...*

*Gelsvos pienės – tai saulės mažytės,
Upės bangos – tai tarsi dangus.
Jei norėčiau, visa tai aš turėčiau,
Taigi kam man sparnai ir dangus?*

*Man dievai juk sparnų pagailėjo,
Gal todėl, kad neskristum kartu?..
Gelsvos pienės ir vasaros vėjas...
Kam sparnai man, jei dangų turiu?..*

Mindaugas PELECKIS

Iliuzijų dužimo metas

Lietus

– pavargęs

kapsintis be vardo

paliečiantis palangės skardą

gal CERNO jis sukurtas

o gal Dievo

ateina

kai kviečiu

kasnakt

ir teška taškosi taškuoja

šlavėjas dieną jį sušluoja

tolyn nuo žvilgsnių sterilių

kuriems jis primena tik

seiles

kažkoks taikus paukštukas tyliai

pasako man tą žodį (lylia)

ar tai tikrai jo vardas

žinoti nedera man dar

nes noriu laukti ir sulaukti

bevardžio ir pavargusio, benamio

neverkiančio, bet ir nesijuokiančio

– lietaus

Iš laiškų Broliui

(1)

Supratau vieną dalyką, Broli. Mes gyvename tam, kad padėtume kitiems. Tik todėl esame labiau žinantys, nei kiti. Tai – ir duotybė, ir pareiga. Jau kalbėjom, bet pajutau tai ir užtvirtinu.

Visos mūsų kančios vardan to, kad kitiems būtų nors kiek geriau. Taip angelai elgiasi. Velniai dirba sau...

Tavo Brolis, visada, visur, visą laiką

(2)

iliuzijai nuslinkus, lieka tik didelė srauni ašarų upė...

Brolis

(3)

Egzistencinis klausimas – kiek ilgai aš taip gyvensiu, ir kada ji pagaliau sutvarkys virtuvę?

(4)

Sveikas, Broli,

vėl kažkaip prasilenkėm...

Žinai, pagalvojau tokį dalyką... Kartais žmonės (daugybė žmonių!) nugyvena ištikus gyvenimus ar bent nemažus jų fragmentus (net daugiau nei 7 ar juolab 3 metai) be laimės džiaugsmo, inercijos, su priklausomybėm, nekęsdami... Ir dėl ko? Dėl vienatvės? Bet juk konstruoti gyvenimą su kitu žmogum gali bent kelis ar keliolika kartų. Visgi čia esmė žmoguje. Yra kas ženijasi po 4 kartus, tada turbūt pavargsta tai daryti, ir nustoja. Yra, kas iš baimės visai nebesiženiija. Yra, kas tai daro antrą kartą (ai, dabar bus gerai), nusvylla, ir visą gyvenimą pratyli. O gal vieną dieną pratrūksta ir „išeina pas kitą“, nors ta kita visai jam nerūpi, nei ką

.Kai paprastai, ūkiškai pagalvoji, čia lyg ir nieko blatno. Bytavūcha. Na, vyras, boba, netinka vienas kitam, išnaudojimas ir pan.

*Bet kai pamąstai egzistenciškai, matosi, jog čia esama egzistencinio siaubo. Matai, mūsų VISŲ didžiausia – mirties – baimė turi daugybę veidų ir pavidalų, ji lyg daugialypis veidrodis iš Bruce Lee filmo *Enter the dragon*, kur jis bando kautis su „daugybe priešų“, kol supranta, kad kaunasi su savimi, savo atspindžiais iliuziniuose veidrodžių atvaizduose.*

Visų mūsų kelionės per gyvenimą nuo vienišo gimimo iki vienišos mirties, bardo ir vėl atgimimo yra tarsi kelionės traukiniu. Na, viename kupe prirūkyta, kitame bloga kompanija, trečiame paleistuvė boba, ketvirtame chujovai, bet visgi duoda valgyt, ir taip toliau. Taip ir einame per vagonus, ieškome, o gal tame gyvenimo traukinyje rasime ramią vietą prie lango su gražiu vaizdu į tolius,

kur, duok Dieve, šalia atsisės ir graži, kukli moteris, pasiūlys valgyt ir prisiglaus.

Iliuzija visa tai. Net jei ji prisėstu, tai būtų tik trumpalaikis sapnas, angelo sparno prisilietimas.

Visą gyvenimą mes gyvename tam, kad pabustumė iš miego, sakė Gurdžijevs. Į koki košmarą kaskart pabundame, priklauso nuo visatos dėsnių. Tačiau košmarų gali būti įvairių – jų formos begalinės...

Kurgi aš lenkiu? Visa, kas tikra, – tai mes, traukinys ir pati kelionė į nakties tamčiausias slapybes. Mes nežinome, ar bus tunelis, juolab, ar ten sutaisyta lemputė. Galiausiai mes net nustojame tikėti, kad tai traukinys arba tiek prie jo įprantame, kad girtas kaimynas įtikina, jog tai lėktuvas. Ir pagaliau kartais iš nevilties mes užmirštame, jog same tik laikini keleiviai šiame traukinyje, kuriame imame patogiau įsitaisyti nelyginant būtume šeimininkai...

Štai ir atėjo Naujieji metai. Tuoj ketvirta ryto. Nešvenčiau, bet nemažai maščiau. Anokia čia šventė. Būtų kas nors užėjęs, kažką smagaus, nuoširdaus pasakęs... Tačiau pajutau tik tuštumą. Taip, tu skambinai – vienintelis. Ir suprantu, kad man tik to ir tereikėjo. Džiaugiuosi.

O gyvenimas ne naujamečiais matuojamas. Gamta turi savo sezonus, o sausio 1-oji – dirbtinė data. Tačiau mano kaimynai to nežinojo ir eilinį kartą gerai prisisprego. Visą valandą už lango pylė fejerverkus. Iš kur tiek energijos pas žmones? Juk geriau savo vidinę ugnį kam kitam išnaudotų.

Bet aš jų nesmerkiu. Aš nesmerkiu nė vieno kvailio, kuris tiesiog gyvena, sąmoningai ar ne pasirinkęs vienokį ar kitokį gyvenimo būdą. O kodėl? Nes pats esu kvailys. Nors tu kartais, Broli, sakai, kad esu išmintingas. Ne, kvailys aš. Gyvenime – begalybė įvairiausių kombinacijų, scenarijų, kuriuos mums kažkas parašė ir patys rašome, – sudėtingi. Atrodo, viskas nesiseka, o staiga – bac, ir gerai. Arba – priešingai. Logikos čia nesama jokios (maždaug „po tamsos išauš šviesa“ – nė velnio niekas niekur neaušta!).

Taigi, gyvenimas ir logika – nesuderinami dalykai. Žmogaus protas, ypač, jei treniruojamas, prašyte prašosi logikos, nori rutinos, tampa priklausomas nuo daiktų, įpročių, maisto. O gyvenimas eina sau. Nevalgysi – numirsi. Tapsi asketu – kaltink save. Tapsi persiėdėliu – taipogi kaltink save. Gyvenimas tau nesiūlo jokių alternatyvų, jis pats yra begalybė nelogiškų alternatyvų.

Mes gimstame, suaugame, ir vieną dieną mus, švarius ir gražius, dar nesugadintus degtinės, cigarečių ir moterų, gyvenimas pastato prieš didžiulį tornadą išbandymų. Jis įsuka, ir tik spėk atsilaikyti. Siela tamsėja, nebe tokie švarūs tampame. Paskui vėl apsisalome, apgailėstaujame, o dažniausiai – ne. Bastomės po pasaulį ir savo kiemą nerasdami savęs.

Kodėl kiekvienas žmogus kartoja tą patį, atrodytų, klaidų ciklą? Ar negalime tiesiog imti ir to nedaryti? Ne, negalime. Kol savo „kailių“ nepatirsime, vis vien nepatikėsime. Žinoma, yra retų išimčių, ir visos tos išimtys susijusios su didžiule baime, mums įskiepyta vaikystėje arba egzistencine baime. Savisaugos instinktas liepia mums vengti ugnies ir mirties.

Daugelis stichijų – ir gamtos, ir gyvenimo – susiję su šiomis dviem jėgomis. Moterys – tai ugnis ir mirtis: ugnies saldymbė, aistros slaptis, o mirtis – ji visada šalia. Du skirtingi moters veidai: gyvos ir spindinčios, mirusios ir pamėkliškos. Ar tai buvo tas pats žmogus? Ar žmogus? Klaidu, bet negaliu atsakyti. Mano atsakymas liko išverktas ir palaidotas pusnyje, šaltą ir girtą žiemą.

O visgi naujieji metai, Broliai, yra labai gerai. Tai iliuzijų dužimo metas. Mes nusiteikiame pozityviai, kad „dabar jau viskas bus kitaip“, ir tai padeda mums išgyventi. Tačiau jei slapčia nežinotume, kad sau žiauriai meluojame (niekas nesikeičia ir nesikeis – gyvenimas eina savo žingsniu, kartais per greitai), prasmės gyventi nebebūtų.

Melagiai ir teisuoliai, štai kas mes esame. Vienu metu ant mūsų pečių tupi ir gerieji, ir blogieji angelai. Ką jie ten šneka? Dažnai negirdžiu, bet žinau tikrai: jie nepanašūs į paukščius, ir kalba jų labai švelni (ypač tu, kurie blogieji – jie juk viliotojai). O gerieji angelai paprastai pasirodo kaip pikti demonai, kad mus išgąsdintų ir

„atvestų į protą“. Tik egzistencinės baimės apimtas žmogus atsiklaups prieš Kūrėją ir jį pagarbins. Kol išmokstama mechaninio dievobaimingumo, kai kuriems reikia metų, kitiems – vieno karto. Nuolankumas gimdo vidinį suvokimą: „nusižemindamas“ prieš Dievą tu kaip tik pakyli savo viduje. Taip tik parodai kūnui, kur jo vieta – žemiau, po siela.

Gerų mums metų, Broliuk, smagiai pamedžiosime dar. O mano traukinys greit išvyksta, poilsis ir naujametinis šventimas baiginėjasi. Laikas miegoti. Kaip sakydavo kažkokia anoniminė bobutė – myžt, poteriaut ir gult.

Kitądien vėl riedėsime ilguoju maršrutu. Mūsų kelias – netrumpas. Pervažiuosime visą didžiąją šalį, kol pamatysime Baltąjį kalną. Nėra kur skubėti – pakeliui turime daug ką apmąstyti. Telepatinis labanakt.

Vanda MARCINKEVIČIŪTĖ- PIPIRIENĖ

Lietuvos rauda

*Kai lankose nuvysta gėlių žiedynai,
Kai saulė skęsta ežere plačiam –
Atrodo, jog pasaulio žemynai –
Išsiskiria ir vėl susiliečia.*

*Gamta visur vienoda (kai tik ją pažįsti) ir skirtinga...
Kokia ji – svetimuos kraštuos?
Pati mieliausia tėviškėj – tėviškėj lemtingoje
Ir močiutės audimų raštuos.*

*Lietuviai esam mes, juk Lietuvoj gyvenam,
Čia protėvių tauri dvasia...
Mes menam juos, ir remiamės nuo seno
Tais, kurie išėję į dausas.*

*Tai jų jėga mus įkvepia gyventi
Kai taip sunku, net sielą skauda...
Nenorim niekur išvažiuot – mes turi čia pasenti –
Ir išgirsti laidotuvių raudą...*

Ašara švenčiausioji

*Aš čia gimiau, buvau ir būsiu
Iki savos paskutiniosios valandos.
Renku dienas ir dirbu, triūsiu
Dėl Tėvynės savo – LIETUVOS.*

*Dėl tos Tėvynės augu, tobulėju,
Dėl tos Tėvynės ir eiles rašau.
Dėkinga nuoširdžiai saviems Kūrėjams –
Kad gyvenu čia – čia gimiau.*

*O LIETUVA, gyvybės ašara skaidrioji
Nešioju aš tave, lyg kūdikį savy.
Ir tu mane kadaise išnešiojai
Savose iščiose, subrendau aš Tavy.*

*Su kryžiais, kryžkelėm, rūpintojėliais
Esi graži graži, miela miela...
Kelionėse – svetur – išdidžiai galvą kėliau –
Nes aš lietuvi – Tu juk LIETUVA!*

*Norėčiau aš parklupt prie Tavo kojų –
Prie ištakų Tavų, Tavo versmės...
O LIETUVA, gyvybės ašara šventoji
Marijos žeme iš gelmių gelmės.*

*Dėkoju nuoširdžiai už viską viską –
Ką man davei ir atėmei, ką dalinai*

*Skliaute Tavajam Laumės juosta tviska,
Vingiuoja upės, raibuliuoja ežerai.*

*O žeme protėvių, lenkiuosi Tau nuoširdžiai,
Bučiuot Tave galėčiau aš kasryt.
O LIETUVA, brangiausias sielos virpesy,
Gyvybės ašara – švenčiausia ir skaidri...*

Lietuvai

*Lietaus lašai barbena į lango stiklą –
Juk Lietuva – čia lyja gan dažnai
Lietuj mes augom ir mylėjom viską
Lietuje auga mūsų vaikai...*

*Ar kur pasaulyje taip švelniai lyja?
Ar kur yra tokia graži gamta? –
Čia lietūs lyja – čia Tėvynė –
Čia mūsų žemė – mūsų LIETUVA!*

*Ir kas sumanė tėviškėlei vardą šitą? –
Skaičiau aš daug – ir šaltinių daug radau...
Tvirtai žinau aš gyvenimo tikslą –
Už ją numirt galėčiau tuojau pat – ir jau...*

*Didžiuojuosi dažnai, kad mano gimtas kraštas
Tai tik taškelis ant gaublio –
Lyg lapelis rudens...
Arimų ir audimų raštuos –
Mamos lopšinėj ir skaidrume vandens...*

*Ir pusketvirto milijono mūsų – ką tai reiškia? –
Tai tik lašelis pasaulio vandenyno.
Tik trys su puse milijono – bet žinau aš aiškiai –*

*Taip pasakyti gali tik tai tas – kuris LIETUVIO
nepažino...*

Genė ASTRAUSKAITĖ-REMEIKIENĖ

Širdies žvaigždės

*Kiek sustings ežerų ledu
Per šią švytinčią speigo naktį?
Tuo trapiuoju ledu einu –
Mano žvaigždės širdy baigia degti.
Vai kodėl baigia degti žvaigždelės
Tokios virpančios šaltąją naktį?
Kai užges, kas parodys man kelią –
Ar širdis dar pajėgs išsivesti?*

Akimirkos

*Čia pavasariais dienos žydi.
Kvepia jos jaunyste ir vėju.
Tas dienas vyturys palydi,
Kai pro šalį jos šuoliais skrieja.*

*Ak, sustoki, žavusis žydėjime!
Užsitęsk devyniais pavasariais!
Paukščių, vėjo, vaikų klegėjime
Be rudens, be žiemos, be vasaros...*

Vasaros glėbyje

*Vaiko juoku ir šiluma
Parbrido vasara žalia suknia.
Kregždės sparnu, vėju svaigiu
Su pienių šleifo pūku lakiu.*

*Laikau delnuose vasaros juoką,
Jis byra lyg smėlis tarp sulenktų pirštų,
Ir kregždžių žirklės sukarpo, ir šoka,
Ir krinta jos žemėn, ir dūžta, ir miršta.*

*Ir kyla žole, lingavimu smilgų,
Ir veriamų žemuogių skoniu aitriu.
Ir neša kaip debesį vasarą ilgą –
Nuo laimės pailsus glėbin jos krentu...*

*Jūra
Dugne tavajam ilsisi laivai
O virš bangų – žuvėdros nardo.
Nuplukdė ilgesį į tolius vandenai,
Ir pauščiai neišklyks jau meilės vardo.*

*Ir smėly nebelieka jau ženklų –
Pėdų, to žodžio parašyto.
Atūžusi banga iš vandenu
Nusinešė gelmėn ir meilę šitą.
Ir kriauklė delnuose lyg pabaiga,
Lyg amžinybės karstas baltas.
Ir devintoji atšniokščia banga,
Ir rytas skleidžiasi toks šaltas.*

Aš nebylė

*Kai tavo veido atvaizdą pamiršiu,
Suraibuliuos tylus vandens paviršius.
Lyg seno veidrodžio fone
Išplauks tas žvilgsnis į mane.*

*Īsmīgs gīlīai, līg pat šīrdīes
Ir surakīns īš praeīties
Atsakymu. Prīslēgs. Klumpu.
Kodēl? Aš nebylē – kalbēt sunku.*

*Kai tavo balso nekād negīrdēsīu –
Iš vējo, paukščīo ir lietaus sudēsīu.
Ir visada – dienoj, naktyj – klausysīu.
Aš nebylē. Eīlērāščīu atsakymā rašysīu.*

Līda TAMULEVĪCIENĒ

Sparnai

*Pegasas ganosī knygu atoluose,
Tokio laukīnio nepažabosī.
Šīq akīmirkq čīa, kitq – toliuose,
Trumpam prījaukīnsī, bet nekād nejosī.*

*Ikaras nukrenta nepastebētas.
Ī laīsvē skubējēs, per aukštai kīlēš.
Akīmirkai visq padangē turējēs,
Už trokštāmā laīsvē jūroj nūtilēs.*

*Fenīksas kaīp amžīna vīltīs,
Atējēs īš ugnīes pradēti naujā ciklā.
Belaukīantiems nubarsto po kruopelē kibīrkštīes,
Jq gavē skuba neštīs ī kīrkštīklā.*

*Žmogus toks pēsčīas, basas paukštīs
Mīntīs skraidīna līg dausu.
Sodīna savo plunksnas ī žemē,
Kad nīeks nepakīrptū sparnu.*

Deja vu

*Toli nuo žmogiškų troškimų,
Toli nuo žmogiškos būties,
Toli nuo džiaugsmo, praradimų,
Toli, nes anapus mirties.*

*Dabar jau šiapus suklūsta
Kaip keista be tikslo plazdėt.
Jau greit vėl į kūnišką būstą
Turės save palydėt.*

*Deja vu jausmas kankinančiai keistas,
Stebis ne kartą žmogus.
Ką matė jo siela jam leista
Atminti dalelę, ir tą tik per pus.*

*Nėra, nebuvo ir nebus
tik to, ko žmogus negalės išgalvoti.
Tik sapnuose absurdiškai prabus
pasąmonės fantomai spalvoti.*

*Kaip atskirti nė pats nežinai
kur tiesa, o kur apgaulė.
Ar prakalbus žolė, ar raudoni linai,
ar pro ūsus bešypsanti saulė.*

*Prabundi ir matai, diena vakaran.
Koks pažįstamas šitas pasaulis.
Kelies ir eini kasdienybės karan,
tik iš kur rankose ši keista taurė?*

*Atlanto žydrynę sparnais išmatavęs,
Audros išvelėtas, rūko padangėj
Lietuvos vardą išmeditavęs,
Skrenda lėktuvas į tėviškę brangią.*

*Lituanica krenta į svetimą mišką.
Medžiai vaitoja, medžiai nutyla.
Nebaigtas skrydis skeveldrom nutyška,
Krauju du vyrai pasauliui prabyla.*

*Atskridęs vėjas sparnais užklosto,
Įrašo skrydį į ordinų knygą.
Puntukas tampa atminties uostu.
Naujų prometėjų ilgisi vygės.*

*Galvoja Marytė melždama karvę,
įrėmus galvą į karvės šoną.
Kieno gyvenimas prasmingesnis:
kaimo žmogaus, auginančio duoną,
ar poeto, teikiančio peno žemdirbio sielai?*

Dalia TARAILIENĖ

Iš ciklo: „**Raibų sakalėlių giesmės**“

I.

*Raibi sakalėliai padangėm lakiojo,
Raibi skalėliai didžią giesmę giedojo...
Kaip motulė mokė, kaip tėvulis sakė –
Mylimai Tėvynei Jų širdys vien plakė.*

*Ankstų rytą saulutei pakirdus,
Vėjas nunešė pamiške žinią:
Du sakalai į padangę pakilo
Skrist į mielą savo Gimtinę.*

*„Jei mūs žygi palaimins Aukščiausiojo rankos,
Te Perkūnas Neptūnas po Atlantą trankos,
Mes jaunajai Lietuvai savo skrydį aukojam,
Tegul neša sparnai šie į Lietuvos klonius...“*

II.

*Sakalėlis pavargo, ištiesė margąjį sparną,
Suplasnojo dar kartą, ir dar vieną kartą.
Bandė sklęsti.Nukrito...*

*Ir nuaidėjo sakalo riksmas, toks gilus ir galingas!
Nuskambėjo paskutinė sakalo giesmė,
Skausminga ir be galo liūdna...*

*Kaip vėtrungė įsismeigė į samanias sakalo plunksnas,
Rodanti kelią, rodanti viltį, rodanti jėgą...*

*Ach, suraskim tą plunksną.
Joje išrašyti švenčiausi žodžiai, meilės
prisipažinimas,
Priesaika Lietuvai.*

...Sakalo žvilgsnis sustingo ties lemtingu mišku.

III.

*Lithuanica, Lietuva – šventas vardas,
Kaip betartum, jis pats brangiausias,
Su nektaro kvapu, medaus saldumu,
Kraujo sūrumu, vargo sprangumu
Ir iki skausmo gilia meile...*

*Ach, brolužiai, raibieji sakalėliai,
Skridot ir neparskridot?
Didžiosios jūrės jūsų nepaklaidino,
Dangaus žvaigždėlės jums kelią rodė...*

*Dar liko 775 pušys, prie kurių jau nebegiedosit,
Dar liko neišskaičiuotos trys laukimo valandos,
Tapusios Amžinybe...Nulinko jūsų sparnai...*

*Ach, sakalėliai, broleliai mielieji,
Motulės drobele užkloti,
LIETUVA apglobti,
Pakviesti į Didįjį Teismą.
Seselių apraudoti, brolelių išgudoti...
Savo širdį palikę Jaunajai Lietuvai.*

Algirdas VASERIS

Sausšakės sapnas

*Nutūpė! Paspraudė sparnelius,
Apsalo – nakvos
Pas mane paukštukas.*

*Paguodos šitos apžergta
Skrendu bene į dangų?!*

*Į tyrlaukius skrendi,
Nulūžai, baigei naktinėti...*

*Še tau! Prasikeiksiu...
Kas per gyvenimas –
Klaidinantis sapnas,
Tulžies kartėlio kupinas.*

*Kur tie pažinimo medžio
Vaisiai gaivūs,
Ievos žalty? Baisuokli...*

Šimtasiulės aimana

*Vatinukas aš, rusiška šimtasiulė
Su neįprastu kai kam kvapu.
Sibire įsisiūlau
Ieškantiems tėvų kapų.*

*Skaudu, kai, nesulaukus brandos,
Į kitą pusę išverčia nesiklausę.
Verkti nė nebandau –
Būsiu, jei reikia, kaliausė.*

*Iš dalykų šventų nusivaipom,
Lyg būtume protą pametę...
Kiekvienas išsigąstam savaip,
Kai tariamės patį velnią pamatę.*

*Betrūksta nuo teroristo pastoti,
Kai peršvietę randa
Vien speigus, kraują, degtinę.
Esu badmiriaujančiais soti,
Šiokia ir tokia, ir paskutinė.*

*Neturiu kur dingti, kai bedaliai basi
Vienas iš kito mane ima vogti.
Pragerta, užmiršta pasimeti,
O tada jau sunku susivokti.*

Bebalsis savo noru

*Undinės suopis esu,
Keliaklupsčiauju..
Neištikimybę didžiausių užmatęs,
Kad ir moku išeiti iš vėžių –
Griaustinio tylaus niekas nepaiso.*

*Audros nuslinkdamos
Kartais sušvinta vaivorykštėm,
Tik laimė vis tolyje dulsvame
Ir kažin ar kada priartės.
Žemė rūgštoka dirviniam asiūkliui
Tinka, ten ir liksiu.
Undinės įtūžis gyventi
Paikai išdidžia nenuorama
Su metais, žinau, neteks šito lažo.
Menka paguoda. Šiandien
Sąžinė jos lengvatikė it katė
Ir vėl žaizdas išsilaižė.*

*Leipėju žiedlapiu nukritusiu –
Džiaugiuosi gališ
Jos meilės palovyje glaustis.*

Spalvoti urvo darbai

*Debesys purkštauja rytais lytotais
Ir vidiniais kalno sprūdžiais braunasi
Amžinu lietumi, griovas paplauna, plečia,
Augina jas, pasiutusiai gražiai išraižo.
Apšvietus, gimsta spalvotas šešėliavimas,
Matantiems jį akys tvinsta pavydu:*

*Nuošalybė kalno pragare
Slepia dangišką grožį...
Kas taip išskylauja?
Keistai šitaip elgiasi, mąsto?*

Kažkam turbūt reikia...

Pastebėtas gundymas

*Šitokio grožio kaip gyvas nematęs,
Pasiduodu
Įtaigai rūko iš Minijos klonių –
Plukdo kažkur gyvenvietę visą
Mėnesėtos nakties paryčiais.*

*Tarsi drugelis monarchas
Nuo bažnyčios bokšto smailgalio
Imu žvalgytis užsigalvojęs,
Kas gi esu:
Kūrinių vainikas? Klaida?
Kokia tarpinė grandis?*

*Vėliau pabudusieji neatmena sapno,
Neras ir gyvenimo pasakos:
Mažai kam rūpi
Grožybės tos, kurios veltui.*

Spiečius

*Jauni sparnai skraidina:
Neapkarsk, gyvenimėli!*

*Drevėje varganoj nutūpus,
Motinėle lūkuriuoja –*

*Darbymečio nežada:
Šiuolaikinio avilio reikia,
Svajonėse išdūzgento –
Zigzagais, urduliu pulsime
Vėl jo ieškoti,
Rankas priglaudžiančias rasime,
Nors... pačių žmonių pastebėta:
Kraustyti antrą kartą –
Ne kažkiek blogiau
Sudegus iki pamatų.*

*Žūtis šokis sparnuose?
Kaip gaila!*

*Net tada, kai nelieka žiedų
Ir išganymo jokio,
„Viltis – vienintelė bitė,
Nešanti medų.“*

**PILAITĖS
BIČIULIŲ
KŪRYBA**

Vincas ČERVOKAS

Grožio kraitis

*Žmogau nuo kalno Gedimino
Ar nuo kitos aukštos kalvos
Pažvelk, kur vystyklus ramino
Dukra Tėvynės Lietuvos.*

*Pažvelk, kur grožiui kraitis kraunas
Kas jo kūrėjas pamąstyk
Ir už kastuvo ne už šaukšto
Sugriebęs medį pasodink.*

*Kad ainių sūnui jis bylotų
Žmogum ne slinkiu gyvenai
Priklaupęs žemei padėkotų
Ir Tau, kad jį užauginai.*

Giria

*Giria tai žemės žalias rūbas
Gamtos didybė, puošmena
Tai tyras džiaugsmo laimės grūdas
Per amžius ošianti daina*

*Giria koks mielas širdžiai žodis
Aplink tyla, aplink rimitis
Žmonijai nešanti paguoda
Tai laimė, turtas, ateitis*

*Ar gali būt galvoja dažnas
Kas nors brangesnio mūs šiluos
Kaip jų ošimas, giesmės paukščių
Kaip meilė žemei lietuvo*

Stasė DZENUŠKAITĖ

Žuvusių miško brolių atminimui

*Tąsyk miško laukymėje
rinkau ne žemuoges.
Tąsyk miško laukymėje
rinkau kraujo lašus,
Kurių nesuspėjo sugerti
motina žemė.
Bijojau,
kad jų nesutryptų
svetimas batas sunkus,
kad nesumaišytų jų purvu.
Istorijos vieškeliai –
ne šilkiniai balti
kaspinėliai.
Tąsyk miško laukymėje
rinkau kraujo lašus.
Ne pintinėlėj –
širdy jie liepsnoja.
Su savim juos nešuos.
Nešuos juos į Laisvės
rytojų.
Noriu jam atiduoti
Tėvų žemėje surinktus
kraujo lašus.
Kad jie jo karūnoj
žėruotų.*

Jurgita IVANOVIENĖ

Kareivėliai

*Tikri tėvynės patriotai –
Tie Lietuvos kariai...
Jie saugo sienas mūsų valstybės –
Ir daro tai oriai...*

*Ir žilaplaukės kareivių mamos...
Vis rymo jos prie lango...
Juk taip retai jų sūnus
Jas aplankyti randa laiko...*

Lituanica

*Steponas Darius, Girėnas Stasys
Tėviškę savo mylėjo.
Sumanė jie garsint tėvynę nūnai
Skrisdami tarsi paukščiai su vėju.*

*Anapus Atlanto surinkę auką
Plieninę paukštę balnojo
Su josios sparnais, plieniniais žirgais
Virš bangų skrido oriai.*

*Įveikę Atlantą, viršum sausumos
Patamsy jie kelio ieškojo.
Širdys jų plakė vienu ritmu –
Ilgas kelias namolio...*

*Kaune minia jau neramiai jų laukė
Žvilgsniais matavo dangų daug akių
Kiekvienas stengė pamatyti
Plieninę paukštę Lituanica vardu.*

*Bet trenkė Perkūnas virš Soldino girios
Ir neatlaikė plieniniai sparnai
Lituanica krito iš aukštybių pušynan
Ir ugnies debesis kilo skliautan spėriai...*

*Ir toje ugnyje apsivaliusios sielos
Iškeliavo anapus šio pasaulio kuklaus
Širdyse vien gėla, akyse – ašarėlės –
Nesulaukė motutė savo sūnaus...*

*Nors žuvo didvyriai, jų žygis – ne veltui
Ir apie juos skamba mūsų daina.
Lituanica mirė, atminty – ji gyva.
Lituanica – paukštė, jos širdis – Lietuva.*

Jurga JURGULIENĖ

Aguona

*Tik vėjas už lango
Ir nieko nelieka,
Kai žvakė užgęsta,
Nukritus ant sniego...
Ir rankose šaltis –
Sustingusiom venom
Dar teka mintis
Ir laipioja sienom
Bežadė tylą
Iki skausmo raudona,*

*Nukrinta migla
Ir pražysta aguona
Kažkur prie širdies,
O gal vidur lauko
Ir vienišas vėjas
Lyg žvakę ją saugo...
Sušalusios rankos
Vėl paliečia stiklą,
Nukrinta migla –
Kas buvo – tas tikra,
O kas bus rytoj
Nenujaučia niekas –
Pražysta aguona,
Aplinkui vien sniegas....*

Ilgesys

*Ten, kur balti lėktuvai kyla,
Lyg dangaus avį, debesį, suplėšę,
Rasa nukrinta į apleistą tylą
Ir ilgesys kažkur pavėsy...
Ten, kur už horizonto krantas
Ir vėjas basas, lyg artojas
Iš medžių susipybę rankos
Vienodos dienos, vakarai pasikartojantys...
Ten, kur balti lėktuvai kyla –
Kiti lėktuvai leidžiasi iš lėto
Vienodos dienos pamažu nutyla,
Užmiega vakarai pakrantėje smėlėtoj...
Tik kažkodėl tenai –
Kur tie balti lėktuvai kyla,
Lyg dangaus avį, debesį, suplėšę
Širdis vis niekaip nesusyla
Ir slepias ilgesys kažkur giliai pavėsy....*

Pilakai balta

*Kažkas sutryps
arba pradegins
gyvenimą lyg kilimą
ant gatvės grindinio,
kažkas nugriaus paminklą
blėstančiai istorijai,
praeivis išties ranką
neregiui
ir mintys
vėl kažkur aplinkkeliu...
šiukšliadėžėje – praeitis
ir senos kaukės
nuplėstos
arba kruopščiai nuvalytos,
paklydus didmiestyje
siela staugia
naktis aplink,
kažkur už horizonto rytas...
Kažkas sutryps
arba pradegins
gyvenimą,
lyg laišką
mintinai iškaltą
ir miesto labirintuose
išsisklaidysime
lyg debesys,
širdy paslėpę
savo kalnę
pilikai balta....*

Labas rytas, pasauli

*Plaikstos lapai ir puslapiai byra,
Raidės krinta, tarytum šermukšnis,
Atsiremsiu į spengiančią tylą:
– labas rytas, pasauli, – sušuksiu...*

*Skraido mintys ir pykstasi norai,
Vėl nebyliai svajonės plevena,
Į tave atsiremsiu, ir choru
Mes sušuksim:
– dar meilė gyvena...*

*Virpa žvaigždės visatoj beribėj
Ir žvakelė virpa tarp pirštų,
Suskaičiuokime ligi begalybės,
Kol dar vaškas šiltas ir tirštas...*

Balta naktis

*Balta naktis
Virš kalno pilko,
Nurimęs miestas,
Prieblanda už durų
Ir tuščios gatvės
Marškinėliais apsilkę
Žaliom akim
Į baltą naktį žiūri...
Nemiega namas vienas –
Siluetas pilkas
Į baltą naktį
Pučia dūmą baltą
Ir leidžiasi bespalvis šilkas
Ant padūmavusio asfalto...*

*Balta naktis
Į langą beldžias,
Birželis trypcioja už vartų,
Paklydus siela
Kryžkelėje meldžias
Visom kalbom, po vieną kartą...
Po kojom grindinys,
Kuriuo prabėgo
Per milijonus metų
Milijonai koju,
Baltai balta naktis,
Kuri šiąnakt nemiega
Ir kaip kismet*

Vienatvė

*Palesinsiu balandį pilką,
Vis žvilgčiojantį man į veidą,
Užuolaidos iš balto šilko
Tarsi vualis nusileido...
Katė, benamė, su kačiukais
Vogčiom vis į balandį žiūri,
Prabėga strazdanotas gatvės vaikas
Ir be paltuko, ir be kepurės...
Sugrubusiom šakom
Nuogumą slepia klevas,
Sugrubusias rankas
Praeivis paslepia kišenėj,
Ir dargana išsišiepia su vėju atkeliavus
Tarpuvartėj jai šypsosi bedantė senė...
O laikas tai lietum, tai sniegu leidžias
Ant vienišo žibinto ir bevardės gatvės,
Palesinsiu balandį keistai pilką,
Kaip lesina kažkas savo vienatvę...*

Bučinys liūdesiui

*Aš pabučiuosiu liūdesį į lūpas,
Gal jis pamirš kaip kažkada skaudėjo,
Kada ant balto beržo juodas varnas supos
Ir pilką rūką sklaidė šiaurės vėjas...
Aš pabučiuosiu liūdesiui į lūpas,
Gal jis pamirš kaip kažkada liūdėjo,
Kai į vasario pūgą įsisupus
Kaip nežinia balta žiema atėjo...
Aš pabučiuosiu liūdesiui į lūpas –
Juk jo daugiau taip niekas nebučiavo....*

Vėlės

*Virš mano kambario
Vaikšto vis vėlės –
Tyliai, nedrąsiai
Tarytum lėlės...
Jos žiūri pro langą
Į mišką, į kiemą
Juoduojančią dangų,
Baltuojančią žiemą –
Pamato...
Pamato, bet bijo paliesti
Nukritusią žvaigždę,
Dar galinčią šviesti,
Ir pūgą,
Užklojančią pušį kiekvieną,
Ir naktį bežadę,
Ir skambančią dieną,
Ir vasaros rytą,
Ir vakarą tylų...*

*Vis vaikšto tos vėlės
Nedrašiai ir tyliai..
Vis vaikšto lyg lėlės
Tarp lubų ir sienų
Pražilusios akys,
Pražilę blakstienos....*

Gegužis

*Juoda kava, pakelis cigarečių
Vėl laikrodis ant sienos susigūžęs
Vasaris šiandien, o norėčiau
Pabust švelniam glėby gegužio...
Kišenėj raktas ir pūga už lango,
Laiškanešys paskambina dar kartą –
Įleisčiau laiškanešį ir sušokčiau tango,
Bet ne gegužis šiandien, o vasaris... tad neverta...
Naujienos baisios.. dar orų prognozė –
Tarsi diagnozė, lyg nuosprendis teisėjo –
Įtraukiu vėl gyvenimą, lyg dozę –
Bet ne gegužis šiandien, o vasaris... vėl
nepalengvėja...
Akis užmerkiu ir matau kaip krinta
Ne snaižės baltos – obelų žiedai
Ant sudaužyto vienišo žibinto,
Kur išrašyti neįskaitomi vardai...
Vasaris vėl įsismelkia po rūbais,
Sugrubusiais delnais imu kavos puodelį,
Širdim jaučiu – gegužis vis dar skuba,
Jis dar prisimena baltai apsnigtą kelią...*

Leopardas

*Už lango miestas,
Tarsi leopardas*

*Krauju pasruvęs žvilgsnis
Ir auka po kojom
Tik tu nepasiduodi,
Vis dar spardais,
Vis dar tikies sulaukt rytojaus...
Už lango miestas,
Parduotuvių akys
Ir alkanas vaikino delnas...
Prie kojų nuorūkos
Beviltiškos plaštakės
Įkrinta moneta... tarytum pelnas...
Už lango miestas,
O viduj taip šalta
Nėra ugnies, kad išsivirt arbatos
Tiktai už lango juodai balta
Ir miestas,
Žaidžiantis lyg leopardas, matos...*

Kuprinė

*Nukratau dieną į peleninę,
Lyg pelenus...
Įtraukiu naktį, tarsi dūmą
Ir vėl ant kelių
Murkia katinas,
Belaižantis savo juodumą...
Arbatos tirščiai išsiskleis prieš šviesą
Ir tarsi žuvys nardys vėl paviršiuje
Vėl žurnalistai skleis sugromuluotą tiesą,
Kurį, lyg vakarykštę dieną, vėl pamiršime...
Nukris vėl pelenai į peleninę,
Tarsi akimirkos, tarsi dėlionė
Ir kasdienybę, lyg kuprinę
Vėl užsimesiu..
Ir vėl tęsiasi kelionė...*

Akmens gimimas

*Lakštingalos gieda,
Kai sutemos traukiasi,
Kai rankšluosčius rūkas džiovina...
Lakštingalos gieda
O žemė vėl laukiasi
Ir vėjas miškus nuramina...
Lakštingalos gieda –
Ar giesmę tą atmeni?
Kai rasos, lyg ašaros, rieda –
Vėl žemė pagimdo prisirpusį akmenį
Ir krauna vėl nokstantį žiedą...*

Kai nieko nelieka

*Kai nieko nelieka,
Tik vėjas už lango –
Laikykite vėją
Sugrubusiom rankom...
Kai meilė išeina,
Tikėjimas miršta –
Laikykite viltį
Sugrubusiais pirštais...
Kai balsas pradingsta,
Kai juokas nutyla –
Laikykite tylą...
Ir rankos sušyla...*

Pavasario žvaigždės

*Prabunda žemė ir vėl žvaigždės šviečia,
Kaštonai vėl išsiskleidžia prie lango,
Vėl vėjas švelniai skruostą liečia,*

*Vėl saulė tyliai glosto dangų...
Ir vėl margučiai ritasi spalvoti,
Vėl kvėpiantis pyragas, židinio ramybė,
Vėl nejučia imi pavasarį sapnuoti
Ir vėl skaičiuot žvaigždes lig begalybės...*

Aistė MEIDUTĖ

Šalant

*Veltui išleisdama kvapą
Žemė šalną paleido
Šieno kaugės sniegams
Pievos šerkšnui
Plentas ledui
Šalčiui aš*

*Veltui įkvėpdama
Žemė naktį užtraukė
Nematau sielos savo
Žvakės maža
Kad rūdis nušvietus
Atsivertų tikroji gelmė*

*Šaltis viską apvalo
Žemė žino
Kad žiemai sužydus
Sunokinus vaisius
Gatvėj vaikščios ne žmonės
Vien sielos
Su tuštybėm
Ir meilėm
Ir baimėm*

*Kilojos krūtinė
Motinos veidas
Kelios stirnos
Po obelīm
Ieškančios vaisiaus
Ar laimės
Mano žemėj
Mano žiemą
Mano langas*

Nereikia mėlynos nakties

*nereikia mėlynos nakties
ji užgula pečius tokia vėlyva
ir tiršta kaip sniegas kaip tas
neišmiegotas miegas
užauga paakiuos - -*

*kaip iš to sapno atsipeikėt
kada sapnuoju nemigą be pabaigos
nereikia mėlynos nakties nereikia
aš raustantį iš nekantrumo rytmetį
renkuos*

Trilogija

*Žydėjo žirniai... Mirė draugas.
Pasaulis maudės šviesoje.
J. Strielkūnas*

*Virkščios kibo prie pirštu,
Žiedai – butaforinės šviesos naktį –*

*Netikri kaip mirtis, kaip gimimas,
Baltas švytintis sapnas, kuri
Dievo lūpos įvijo į virkščias,
Kaip į iščias išpaudžia naktis
Naują plakančią širdį.*

*Laukas, paukštis, skarelė
Lauko gale ant lazdos pamauti.
Taip atsisveikina su ginklais
Senatvės nuteisti.*

*Žirnius sugrubusiom rankom
Rankioja moterys trys
Skrybėlaitėm vienodom,
Ūgio panašaus,
Rūbu tuo pačiu –
Trys lygios moterys
Perrenka žirnius,
Tik viena – dubenin,
Kita – vandenin,
Trečia nuolat į aslą
Įmina.*

Jaunius MIRNABALIS

*Kur susitinka
Protas ir jausmai*

*Kur jie tarpusavy
Kalbėtis ima*

*Svajonę nešantys
Erdvių žirgai*

*Svajonė danguje
Pasklinda*

*Kaip du
Seni draugai*

*Jausmai ir protas
Vienas kitą apkabina*

*Ir mato lekiantį danguj
Svajų vežimą.*

*Keliauja žodžiai
traukiniais,*

*Mašinom lekia
Erdvėmis, bangom.*

*Jie skuba pasitikti mintį,
Kuri ateina iš gelmės.*

*Kur žodis mintį susitiks,
Kur jis į mintį įsilies.*

*Ten, kur širdis tavoji plaka
Viršum audringos dabarties.*

*Šiandien
Paskutinė
Diena*

*Laikas
Dabar
Paskutinis*

*Iššoka
Iš vežimo
Akmuo*

*Rieda
Toli
Nuo krūtinės.*

*Gyvenam Dievo paslapy
Ir patys esam paslaptingi
Būtis mus prikelia anksti,
Kai gimstant rytas brėkšta.*

*Vieni jau sukasi ratu,
Kiti, pajutę aukščio trauką...
Visi mes esam paslapy
Erdvių plačiųjų talkininkai.*

*Eilėraštis
Be žodžių
Bėgioja
Po balas,
O aš kažkur
Pramiegu
Pro paliktas
Eiles.
Tvirtai
Išsirikiavę
Ir kantriai
Laukdami*

*Eilėraščiai
Svajoja
Pašokt
Su manimi.
Bijau, kad sutrukdysiu
Jus savo mintimis,
Todėl dar pamiegosiu
Kartu su eilėmis.*

*Kas turi duotą
Meilės kraitį*

*Svajonė turi
Dar sparnus
Po pievą aš lakioju
Kaip drugelis*

*Lankau gėles
Ir oras nuostabus*

*Staiga sustoju
Aš žmogus*

*Ir turiu viską
Net sparnus.*

*Skambantys
Vėjo varpeliai,
Krenta ant žemės
Lietaus lašeliai.*

*Jie praturtina tylą,
Kai žmogaus malda
Į dangų kyla.*

*Žolė, medžiai linguoja,
Maldai sudaro ošiantį foną.*

*Uodas staiga į ausį įskrenda,
Netikėtai pro kitą išskrenda.
Niekas stebuklo nepastebi.*

*Maldos žodžiai
Širdį apsemia,
Žmogų į dangų pakelia.*

Judita OŽERAITYTĖ

Prie Tavo varpo

*Skubėjo dienos, almėjo naktys,
Kaskadom krito metų lava.
Senoliai mokė, kaip prisisegti
Prie tavo varpo, o Lietuva!*

***Kudirkos** keltas, **Maironio** lietas,
Brazdžionio suptas: pirmyn-atgal.
Net paskutinį priėjus lieptą,
Padėjęs kelią surast atgal.*

*Kur bepažvelgsi, siūbuoja liūnas,
Pragarmės tyko, plaikstos rūkai...
Mes lyg ant delno to Karaliūno,
Kurį jau plėšo pikti vilkai.*

*Mes lyg luotely, kurį praryti
Jau pasiruošus grasi banga.
– O Karaliūne, ką mums daryti?
– Tikėkit mano tvirta ranka!*

*Nešu jus drąsiai, vedu jus tiesiai –
Kryptimi dūžių gaudžiai aidžių,
Kur tarsi siūlą viltingai tiesia
Lininį Taką **Pradžia Pradžių.***

*Languotos skaros kur plazda vėjy,
Kur dunda klumpės kovų aidais,
Kur man paduoda uosinę lazda
Du miško broliai giedriais veidais.*

*Dvasingų lobių galis netekti,
Pražyduš **Laisvei** balta ieva,
Turės lietuvis vėl prisisegti
Prie laisvės varpo, o Lietuva!*

Link juodųjų vandenu

*Paradoksų ruduo nebe pirmas,
Su ne pirmu siurprizu lietum,
Atsisėdę ant juodbėrio širmo,
Žygin Vytauto jokim kartu.*

*Kolei neša žirgai mylių mylias,
Gulant dulkėms svečiuos pakeliuos,
Amžių varpas prabyla nutilęs
Virš istorijos upės gilos.*

*Atsispindi joje ne tvirtovės –
Aptrupėję pilių pamatai, –
Netekim ir kovom pažymėti
Tarsi kūnai skaudžiausiais randais.*

*Lyg karžygiai į kovą pakilę,
Vėl pabudę iš miego gilaus,*

*Varpų dūžiai vėl gaudžia nutilę
Ir per amžius skambėt nepaliaus*

*Apie Vytauto pėdas įspaustas
Ten, kur kovės lietuvių pulkai.
Šitai liudija pilys išgriautos
Ir karių ištvermingi žirgai.*

*Žemaitukais daug mylių bejojant,
Lietuvos visos žvaigždės tešvies,
Nes istorija tiesą byloja
Apie Vytauto žygius išties.*

Kovo 19-os įspaudas

*Tai daugiau nei našlaitės dalia
Su uždėtu nevaikišku kryžium,
Ne savų – svetimųjų valia –
Pažymėtas kalėjimų dryžiais.*

*Bandėm lysti pro narvo virbus,
Bandėm slėptis nuo kaustyto bato –
Be karietos su pora žirgų,
Nojaus Arkos kalne Ararato.*

*Rodės, sutemų drobė praplyš
Ir sušvis mums vilties žiburėliai:
Iš nelaisvės tėveliai sugrįš
Ir vaikai nebebus našlaitėliai.*

*Ką pasvirus bylojo svirtis,
Ką miškai visažiniai išslapstė,
Tebesaugo našlaitės širdis
Ir po samanom bando surasti,*

*O po jom – kruvina Lietuva
Su našlių ir našlaičių likimais...
Baigias kovas, bet tęsiasi žiema
Ir vis dar da į tremtį vežimai.*

*Stotyse tremtinių traukiniai,
Stropiai saugomi kaustyto bato,
Nuo tada jau tėvų nematei,
Jie pradingo Gulagų verpetuos.*

*Po žiemos – žaluma pakeliuos
Ir vosilkų kasnykai žydrieji.
Nepamiršiu Našlaitės dalios,
Kuri pokario klumpėm avėjo.*

Lietuvos apsilankymas

*Sodyboms užsnūdus, išėisiu į kelią
Lankyti visų visame...
Vėlinių vakarą degant žvakelėms,
Kvepiant jazminams kieme...*

*Broliams užtraukus senobinę dainą,
Diemedžiui verkiant rasa,
Girdėsiu, kaip protėviai baltai pareina
Su savo kančia ir tiesa.*

*Skambėjime kanklių prie ažuolo seno,
Kupėjime liepų medaus,
Žinau, kad nuo amžių lietuviai gyveno,
Nes juos čia atėjus radau.*

*Išėjus iš baltų, pabuvusi aisčiuos,
Darbais jų kantrybe gėriuos...
Apėjus aukštaičius, aplankius žemaičius,
Dzūkais taupiaisiais giriuos.*

*Lankysiu piliakalnius, sodžius senuosius
Ir kryžius, kurių jau nėra...
Sodams pražydus, už jų suboluosiu
Mačernio senolės skara.*

*Ant Baltijos kranto sūnų apgailėsiu,
Nes žuvusių buvo oi daug!
Maironišką rožinį tyliai kalbėsiu,
Prašysiu: Palaimink, dangau!*
(1989 08 28)

Polemika su Aisčiu

*Motto: „Vienas kraujo lašas būt tave nuploves,
O varge jo vieno tu pasigedai,
Vienų vienas žodis būt tave apgyņes,
Bet varge jo vieno tu pasigedai,
Nors visi žadėjom mirti už tėvynę –
Liko netesėti mūsų pažadai...“*
Jonas Aistis

*Gal ir būčiau giedojus vien liūdesį
Tarsi Aistis – gėlos apsupty.
Mūsų laisvė, vos gimusi, žudėsi
Su pagalba kitų – ne pati.*

*Iškeliavo į ūkanų nežinią
Su palyda šešėlių tamsių,
Ką paslėpę per netektis nešėme,
Tarsi smėlį ant kojų basų.*

*Ir kraujuoja dabar ne saulėtekiai,
O gimtieji lizdai po beržais,
Kad dar kartą pradėti galėtume
Nuo pradžios, prie kurios sugrįžai.
Tarsi ašarų būtų per maža,
Kraujo jūra vis dar per sekli,
Vėlei renkamės purviną grąžą,
Ieškom vedlio, lyg būtum akli.*

*O prisiekėm – į ugnį ar sietuvą, –
Dėl tavęs, o gimtoji šalie,
Liejom kraują ir ašaras, Lietuva,
Prie Pilėnų suklaupę pilies!*

*Dar kraujuoja kamienas ne vienas,
Kraujas tvinsta širdžių nemunuos,
Tikrai – ne tik ašarą vieną –
Su tavim, Lietuva, dalinuos!*

*Juk keliaujame naktį ir dieną
Didžiaviryių pramintais takais.
Ir tikiu, kad kovotų kiekvienas,
Jeigu pokario grįžtų laikai!
(Vilnius, 2009 02 06-15)*

Visų mūsų Prezidentui ir Pokario signatarams

*Su Signatariška Kilnybe
Išeik iš požemių gilių,
Kur miško samanom aplipę
Kūrėjai Laisvės ir eilių...*

*Mūs signatarai jau kitokie –
Be Vyčio švarko atlape,
Tik kai kurie iš jų suvokia,
Kaip žemė dūsauja šlapia,*

*Kaip užsidaro laisvės vartai,
O paskutiniai spinduliai
Ant paausiuoto žiba kardo,
Įsmigusio širdin giliai.*

*Kai žingsniai trys – tiktai į kairę,
Į dešinę – tik kartais du,
Ten jie, suspaudę Laisvės vairą,
Gesino saulę iš Rytų!*

*Kai padėkos Jums žodžiai sninga
Ant lempų prisukta dagtim,
O žygdarbiai Jūs nemirtingi,
Ir, patikėkit, – nebaigti!*

*Kviečiu iš požemių – į šviesą,
Į laisvės puotą mūs visu!
O Deklaraciją patiesus,
Žinau ir aš – Joje esu!*

*Ne kaip dulkelė, ne kaip smilga,
O kaip rakštis neištraukta –
Dar tęsianti tą kovą ilgą,
Kaip Lietuvos laisvos dukra.*

*O Ekscelencijai nutolus
Kraupiausioj pokario nakty,
Imu už rankos miško brolius,
Kurių kauleliai jau balti.*

(2009 03 21)

Irena PETRAUSKAITĖ

Nacionalinės vertybės

Pilka

*Esu pilka spalva – pilkuma.
Tėvyne Lietuva, esu didžiausias tavo turtas:
Melsvai pilkšvas dangus su blyškiu saulės blyksniu,
Žemės grumstas ir akmuo juosvai pilkas.
Pilkuma vandenių, rasų, rūkų ir sutemų,
Pilkos akys, plaukai ruginio pilkio,
Raudonis pilkšvas jaunyste kvepiančiuos veiduos
Ir žylą barzdų gauruoti pabalčiai veiduos
Po skvarbiais išminčių žvilgsniais.
Žilai pilka mamos galva,
Jos meilė pilkai šilta – rami, saugi ir amžina
Kaip visata,
Jei Visagalio skirta jai išlikti.*

*Esu pilka gelmė – bedugnis minties ir jausmo šulinys,
Versmė išblėsusių kontrastų,
Kai mašli mintis įgijus patirties prabyla išmintimi –
Geismu darnos, drovos ir
Saiko –*

*Tos amžinos visur ir visakaip
Pilka žilosios baltumos.*

Pareikite

*Pareikite palaikais nešini į Subartonis,
Kauną,
Klaipėdą,
Į Vilnių.
Pareikite išvartieji, išvežtieji, išbėgę,
Išplaukę išdardėję.
Išnešti kojomis į duris.
Pareikite prakeikti, apraudotieji
Buvusių generacijų,
Dabarties,
Ateities.
Pareikite į pilkapį Lietuvos.*

Žaltienės rauda

*smakras,
kaklo linkis, krūtinės ląsta
vėjuos
lytėjimo šaukias –
nepaguos ir netramdys teisėta žieduota
ranka.*

*be namų –
visaamžė moters dalia...
tėvo gryčia – ne tavo stogas:
pynėt kasas – žvilgsniai krypo vartuosna –
neatbilda svita.*

*meilės guolis – kraujo ir gleivių kvapo –
kur skobnis statyti?
puodynę rūgusio pieno?
kur pasodinti svečių?
be vygių užaugo vaikai –
driežai lopšines virkavo.
sužaliavo šilais,
nulapojo.*

*rymau viena,
vėjau,
atjok pašaliais.*

Paulius SAUDARGAS

Tiesa

*Praskleidęs šydą nežinios
Tiesa užsikrėčiau...
Pakilo ūpas, tonusas, temperatūra
Paskambino: „mes dėl ligos...
Laikykis – jau važiuojam!“*

*Nuo nemigo išsekusi tiesa
Galvos klejoja labirintais
Šaltom parketlentėm basa
Guliu apsvyniojęs bintais
Lyg pergamentais
Priešistorinių tiesų
Ląstelės nervų klykia
Joms baisu
Neatiduok tiesos!..
Prašvito.*

(2012 04 09)

Malda

*Kur plyti rudens laukai
Širdies gabalais apsodinti
Molinę tikrovę lipdai
Ipūsdamas tiesią mintį
Šiandien pasaulyje tvanas
Tavo akių rasa
Ar Nojus tebegyvena
Atominiam mūsų laive*

*Šiandien pasaulyje rūkas
Mūsų minčių debesis
Ižiebki naują degtuką
Kaip švyturį mums prieš akis*
(1998 Kovas)

Tyla

*Ir kuo toliau – sudrumst grėsmingą tylą
Daros vis baisiau,
O garsas kyla kyla
Tik šnabždesys išeina ir tik tas pusiau...*

*O nepajudinama tyla,
Nupūski pienės pūkelius,
Tegu naujais garsais iškyla,
Išleidžia žodžių drugelius.*

*Paleisk iš gniaužtų mano sielą,
Ruda skraiste užkimštą gėlą,
O šitą pervargusią tylą –
Aš pasodinsiu atminčiai kaip gėlę.*
(1997 04 25)

Pavasario dievas

*Nuo šauksmo medžiai palinko
Audroms į veidus kur spjaudė
Tas šauksmas juos supažindino
Dievas miške užaugo
Palinko bet nelūžo
Paglostyti per kepures
Prašydo žiedais gegužio
Žalesiu per girias*

*Gandais miškai išsiraizgė
Kelmai giesmynus ištraukė
Dabino ir lopė tą vaizdą
Pavasario giesmę užtraukę*

Donata STANCELYTĖ

*Lyja tyla,
Droviai, palengva.
Tyla, skardesne už garsiausių triukšmą,
Draskantį esybę, persmelkiantį, rodos, kiaurai.
Skaudu, kai esi toli nuo Tėvynės,
Ne savastim, o jausmais.*

*Lyja tyla,
Kad nė vieno atgarsio pėdsako neliktų,
Vis sparčiau ir sparčiau.
Taip, kad ši neišduotų tuštuma pliaupiančio ilgesio.*

*Lyja tyla,
O šalimais rymo iliuzija.
Skverbiasi gilyn į viltis, apraizgo jausmus,
Droviai, palengva.*

*Panirk į apmąstymų vandenyną,
Neaprėpiamą, gaivų.
Suvilgyk polėkio netekusias tiesas,
Grakščiai suaižėjusias istorijas.
Lyg srauni banga,
Nuvilnyk po melancholiškus sakinius.
Užlieki raides,
Kompromisu tarp juodo ir balto kranto.*

Nebūties alsavimas

*Per daug minčių sukasi galvoje,
Per mažai aidų ausis paliečia tyloje.
Tas atsakingas momentas slegia pečius,
Žinau, lengva nebus...*

*Nebus, kas patars, padės, išklausys,
Teisinga linkme pastūmės.
Praeis plynu lauku ir galbūt atgal nebesugrįš,
Tačiau laikas vėlei tiksės.*

*O siela persmelkta baimės,
Juk ir pats buvai taip arti šios nelaimės!
Tokia jau kareivio dalia,
Nebūtis visuomet šalia.*

*Vien tik laiškai,
Suteikia nemarios stiprybės.
Padedą bent trumpai akimirakai,
Mintimis persikelti namo, atitrūkt nuo realybės.*

*Aplinkui vien plyni laukai,
Krauju pasrūvusi žemė Gimtinės.
Negali, tiesiog nebepajėgi stovėti ramiai,
Ir klumpi ant kelių, nebesuprasdamas savo esybės.*

*Per mažai minčių sukasi galvoje,
Per daug vaizdinių iškyla priešais akis.
Šaižūs šūviai dunksi ore,
Atvira ryžto žaizda dar ilgai negis...*

Prirašyta širdis

*Iš pažiūros tuščias lapas,
Tačiau prirašyta širdis.
Rašyta, trinta, taisyta.
Ar pajėgsi nuslėpti tai, ką mena
Pulsuojančio rašalo paliesta vilties drobė?
Prisiminimų minioje,
Šiuenant vėjui ir
Abejingai be gailėsčio draikstant lapus,
Ilgainiui spalvos nublanksta.
Rimsta anuomet vidinį pasaulį
Tapę tikėjimo dūžiai.
Ar atrasi tai, ką pamiršo
Prirašyta širdis?*

Bronė STASKONYTĖ

Ten – miela Dainava

*Ten, kur upės, pamėlusios girios,
Ten, kur miestai, kaimeliai maži,
Kur Perloja, Merkinė, Zervynos,
Kur Punia, išdidusis Merkys.*

*Ratnyčėlė, Punelė svajingos,
Alytus ir Seirijai greta,
Ties Krikštonim, per Nemuną tiltas,
Ežerai: Margis, Ilgis, Dusia.*

*Kur Lazdijai, Daugai, kur Varėna,
Kur Margotės upelio šneka,
Kur Druskonis, kur Raigardo slėnis –
Ten – šalis, ten – šalis Dainava.*

*Baltų žemėje jotvingių gentys
Sėjo grūdą ir kirto javus,
Rinko grybus, prinokusias uogas,
Audė prijuostes, juostas dailias.*

*Po piliakalnių vaikšto legendos
Iš tų amžių gilios glūdumos,
Ažuoliniai paminklai ir vietos
Vyrų drąsą ir auką skaičiuos.*

*Sraunios upės, pamėlusios girios
Tarsi didelio kelio pradžia,
Ne vienam, ne vienam didžiavryiui
Buvo, bus ir dabar tebėra.*

*Tas gamtos neapsakomas grožis,
Sodo paukščių, žmonių dainose,
Iš Čiurlionio paveikslų kartosis,
Muzikinėj poemoj „Miške“.*

*Pro Krėvės prasivėrusį langą
Tarsi amžiai į žmogų žiūrės –
Ne tik jam paslaptinę ir brangų,
Darbštų, gerą meilingos širdies.*

*Ten kur upės, pamėlusios girios,
Ten – šalis, ten miela Dainava,
Skamba vardas už tūkstančio mylių,
Kaip daina, kaip daina, kaip daina...*

Panevėžio šlovė

*Kai Respublikos, Algirdo gatvėm
Su draugais arba vienas eini,
Girdi – metai prabėgantys šnabžda
Su Nevėžio melsva vilnimi...*

*Apie tolimą tolimą būti
Miestelėnų, aukštaičių darbščiu,
Aleksandra, kuriam teko būti
Ir valdovu, ir miesto svečiu.*

*Apie scenoje talentų šventę
„Volponėj“, „Sidabriniam slėny“,
„Hedoj Gabler“, „Makbete“ ir „Franke...“,
Greta Pijaus... Karalių šaly...*

*Iš Rygos ir iš Talino, Minsko,
Iš arti ir pasviečių visų,
Lyg Egiptan prie milžino Sfinkso
Kiek važiavo jaunų ir senų.*

*Čia Banioniui, Babkauskui kaimynai
Pynė žodžių šlovės vainikus.
Net Karpatai, šauni Ukraina
Skrido paukščiais žiūrėti garsių*

*Pirandelo, Sofoklio, Šekspyro,
Diurenmato puikių veikalų.
O Šulgaitė, Melėnaitė vyrams
Scenoj talkino, buvo kartu.*

*Ne visus, ne visus menam šiandien.
Kiek pamiršom matytų veidų!
Miestas tapęs teatro legenda, –
Neturėjusia niekad lygių.*

*Kai Respublikos, Algirdo gatvėm
Neskubėdamas vienas eini,
Girdi – metai prabėgantys šnabžda
Su Nevėžio melsva vilnimi...*

TURINYS:

Pratarmė / Angelė ŠARLAUSKIENĖ.....	3
Vietoj epigrafo /Stasė DZENUŠKAIĖ.....	11
<i>In memoriam</i> Ona Danutė ŽILIENĖ.....	12
Aušra ABRAITYTĖ.....	15
Justė BUROKAITĖ.....	16
Neringa BALČIŪNAITĖ.....	20
Mykolas DIČIUS.....	21
Liepa GAIDELYTĖ.....	22
Matas JONAITIS.....	22
Angelė JONAITYTĖ.....	23
Emilija KAROSAITĖ.....	26
Julija KONDROTAITĖ.....	27
Dominyka MARKEVIČIŪTĖ.....	28
Domantas NENARTAVIČIUS.....	28
Saulė PRANSKAITYTĖ.....	29
Gintarė SPRAUNIŪTĖ.....	30
Albertas ANTANAVIČIUS.....	32
Asta BAGDŽIŪNAITĖ.....	39
Karolina BIEKŠAITĖ-JEZERSKA.....	44
Laura BOJARSKYTĖ.....	47
Aleksandras BUBNYS.....	51
Daiva ČERVOKIENĖ.....	52
Eglė KONDROTAITĖ.....	53
Oneta LUNSKAJA.....	56
Irena MACULEVIČ.....	64
Danutė MAKUŠKIENĖ.....	68
Ingrida NARBUTAITĖ.....	70
Jurgita PAŠVENSKIENĖ.....	72
Mindaugas PELECKIS.....	73
Vanda MARCINKEVIČIŪTĖ-PIPIRIENĖ.....	77
Audronė ASTRAUSKAITĖ-REMEIKIENĖ.....	80
Lida TAMULEVIČIENĖ.....	82
Dalia TARAILIENĖ.....	84
Algirdas VASERIS.....	86
Vincas ČERVOKAS.....	92
Stasė DZENUŠKAITĖ.....	93
Jurgita IVANOVIENĖ.....	94
Jurga JURGULIENĖ.....	95
Aistė MEIDUTĖ.....	104
Jaunius MIRNABALIS.....	106
Judita OŽERAITYTĖ.....	110
Irena PETRAUSKAITĖ.....	117
Paulius SAUDARGAS.....	119
Donata STANCELYTĖ.....	121
Bronė STASKONYTĖ.....	123

Iš-01 **Iš aukštybių** žydros gilumos : Vilniaus Pilaitės gyventojų ir jų bičiulių kūryba : Pilaitės „Poezijos pavasaris'2013“ skiriamas Dariaus ir Girėno skrydžio Lituanica per Atlantą 80-osioms metinėms / [sudarė Angelė Šarlauskienė]. – Vilnius : Pilaitės bendruomenė, 2013. – 127, [1] p. : iliustr.

Tekstas liet., lenk., rus. – Kn. taip pat: Pratarė / Angelė Šarlauskienė, p. 3-10

ISBN 978-609-95075-8-3

Vilniaus Pilaitės rajono gyventojų ir jų bičiulių eilės, miniatiūros lietuvių, rusų, lenkų kalbomis.

UDK 821.172-1(082)+821.161.1(474.5)-1(082)+

821.162.1(474.5)-1(082)

IŠ AUKŠTYBIŲ ŽYDROS GILUMOS

Sudarė Angelė Šarlauskienė

Vilniaus Pilaitės rajono gyventojų ir jų bičiulių
kūryba

Išleido V.O. „PILAITĖS BENDRUOMENĖ“,
Kanto al. 15-19, LT-06202 Vilnius

Spausdino UAB „Varosa“,
Aguonų g. 17, 0313 Vilnius